

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Pákozd Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal **összehangolja a település más dokumentumait¹**, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Pákozd nagyközség Magyarország egyik legismertebb települése: az 1848. szeptember 29-i győztes pákozdi csata mélyen a lelkekbe ivódott. Történelmünk egyik legfontosabb eseménye.

A nagyközség Fejér megyében, a Gárdonyi Járásban, a Velencei-tó északi partján található.

A tipikusan szalagtelkes település belterületi utcái a Velencei-hegység délkeleti, 110–155 méteres tengerszint feletti magasságban elhelyezkedő vonulatain futnak.

Anonymus a 13. század eleji Gesta Hungarorumban említi, hogy a honfoglaló magyarok Százhalombattától („Centum Montes”, azaz Százhalom) Veszprém felé haladva a pákozdi hegy alatt ütöttek táborn („iuxta montem Pacostu”). A település neve feltehetőleg puszta személynévből keletkezett szláv eredetű minta alapján (vö. lengyel Pakost személynév, cseh Pakosta családnév). A település első írásos említése 1279-ből maradt fenn Pakaszt, 1298-ban Pakazth, 1323-ban Pacazth alakban jegyezték fel.

1279-ben Péter veszprémi püspök itteni földjét átadta használatra Colynus mester veszprémi főesperesnek, protonotáriusnak. 1323–1337 körüli időből ismert Pákozdi Pál neve, aki fehérvári kanonok volt, 1348-ból pedig már a település plébániájának említése is ismert. A török hódoltság alatt az Istolni Belgrad-i (Székesfehérvári) szandzsákhhoz tartozott. 1593. november 3-án a településtől északra elterülő magaslatokon zajlott a pákozdi csata, amelynek során a Pálffy Miklós, Nádasdy Ferenc és Zrínyi György vezette magyar had szétverte a Székesfehérvár felmentésére érkező Hasszán budai pasa túlerőben lévő seregét.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A Rákóczi-szabadságharcot lezáró szatmári békekötést követően Pákozdban tartották Fejér vármegye nemesi közgyűlését 1711. május 5-én. Ekkor és a 18. században végig népes település volt, amelynek jobbágysai a Velencei-tó déli partján és a Vérteszalján bérelt földeken folytattak extraneus gazdálkodást.

Az 1848–1849-es szabadságharc első nagy ütközete, az 1848. szeptember 29-ei pákozdi csata a Sukorótól és Pákozdtól északra lévő magaslatokon zajlott le. A Móga János vezette magyar honvédsereg megfutamította a Székesfehérvárról Buda felé vonuló Jelasics horvát bán seregét. A környék fegyverforgató férfi lakossága is részt vett a csatában, amelynek során a horvátok tartalék seregét lefegyverezték, következményeként pedig a fegyverszünetet kérő Jelasics Bécs felé vonult el. A pákozdi diadal tiszteletére 1950–1992 között szeptember 29-én tartották a magyar honvédelem emléknapját.

Egy település múltját, arculatát nagyban meghatározzák a történelmi eseményei, saját hagyományai. Pákozdi a honvédő katonai helytállás példaképe lett. Jó értelemben ez jelenti a haza, a szülőföld védelmét, a szeretetét. Ezért épült itt a Doni Kápolna is, ahova 1999. október 30-án orosz földről, Roszkino falu mellől hazaérkezett minden elhunyt magyar jelképeként egy ismeretlen katona földi maradványa. Örök nyughelye nyugalmat hozott sok családnak.

Őrizzük hagyományainkat. Évszázadok óta a községben megélhetési forrás a nád, a nádtetőkészítés, a nádtermékek gyártása. Kialakultak sajátos eszközei, amelyek ugyanúgy változtak a technika fejlődésével, mint bármely iparágé. Családoknak adott és ad munkát, megélhetést. Egymásnak adják át a jelképes staféta-botot úgy, ahogy csak az teheti, akinek a lelke is benne van.

A másik megélhetési forrás volt évszázadokon át a halászat. Híres speciális eszköz volt a varsa. Hálókötéltől is kötötték, de igazi pákozdi specialitás a vesszőből font csíkvarsa. A pákozdi halászok az úszólápot tükrös cérnahálóval bekerítették, és az alatta tanyázó halakat, főleg harcsákat dobogással zavarták. Napjainkban is tudják családok az elkészítését. Őrzik fortélyait, hogy a jövőnek is megmaradjon.

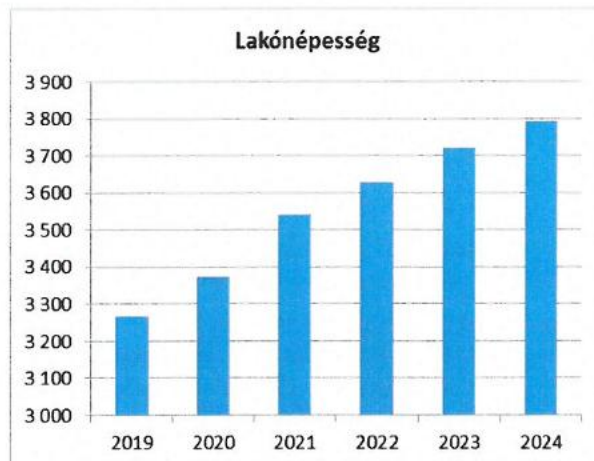
Megtaláljuk az ősi magyar népművészet hagyományait: a kerámia, a szövés, a csuhé munkák alkotói bemutatják azokat a mesterségeket, amelyek nem is olyan régen úgy ívódott a mindennapokba, hogy közben nevelt az esztétikára, a művészetekre. Megtanított gyönyörködtetni.

A településen orvosi, fogorvosi, védőnői ellátás, gyógyszertár van. A nagyközségben óvoda és általános iskola működik, új bölcsőde átadása megtörtént.

Az elmúlt öt évben Pákozdi településen a lakónépesség száma folyamatosan emelkedett. (1. számú táblázat)

1. számú táblázat: Lakónépesség (fő). A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma
(forrás: www.teir.gov.hu)

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2019	3 267	bázis év
2020	3 374	103,28%
2021	3 540	104,92%
2022	3 629	102,51%
2023	3 722	102,56%
2024	3 793	101,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A férfiak és nők aránya közel azonos a településen. (2. számú táblázat) Pákozdi lakosság száma emelkedő változást mutat, melyben a férfi-női lakónépesség aránya közel azonos.

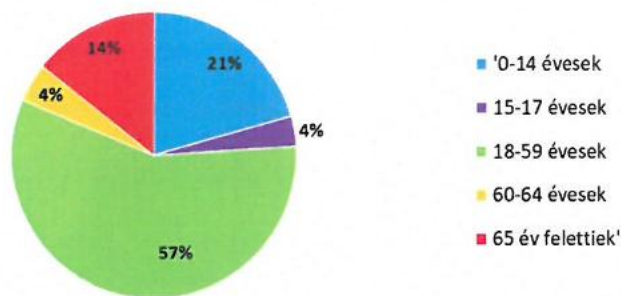
2. számú táblázat: Állandó népesség, férfiak aránya (%). Pákozdi településen lakóhellyel rendelkező férfiak aránya. Két népszámlálás között továbbvezetett adat az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlási (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai alapján.

(forrás: www.teir.gov.hu)

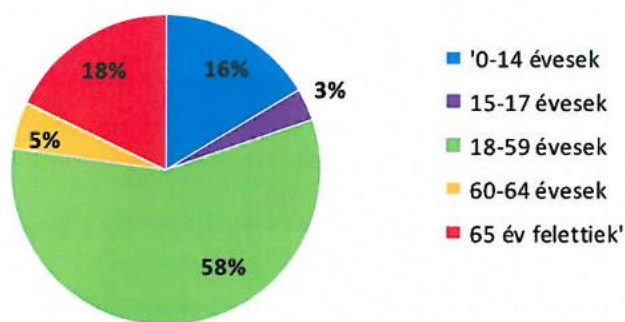
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 926	1 879	3 805	50,62%	49,38%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			158	4,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	397	308	705	10,43%	8,09%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	65	63	128	1,71%	1,66%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 104	1 079	2 183	29,01%	28,36%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	84	93	177	2,21%	2,44%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	276	336	612	7,25%	8,83%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

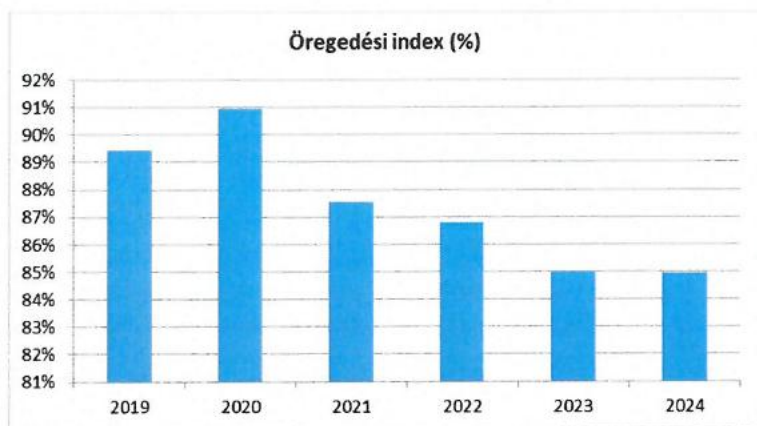
Az öregedési index 2020-ig emelkedést mutat. 2021 évben hasonlóan alakult, mint 2018-ban, 2022-re csökkentést mutat. A település fiatalodása annak köszönhető, hogy 2005-ben Pákozdi elején kialakították a Pipacsos-lakóparkot, ahová a fiatal családok kezdtek el építkezni. Székesfehérvárról, valamint a környező városokból települtek ide a kedvezőbb telekárak, az egészséges lakókörnyezet miatt. (3. számú táblázat)

3. számú táblázat: Öregedési index. A 65 év feletti és a 0-14 éves korú állandó lakosok arányaira vetítve.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	534	597	89,45%
2020	564	620	90,97%
2021	591	675	87,56%
2022	612	705	86,81%
2023	619	728	85,03%
2024	620	730	84,93%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

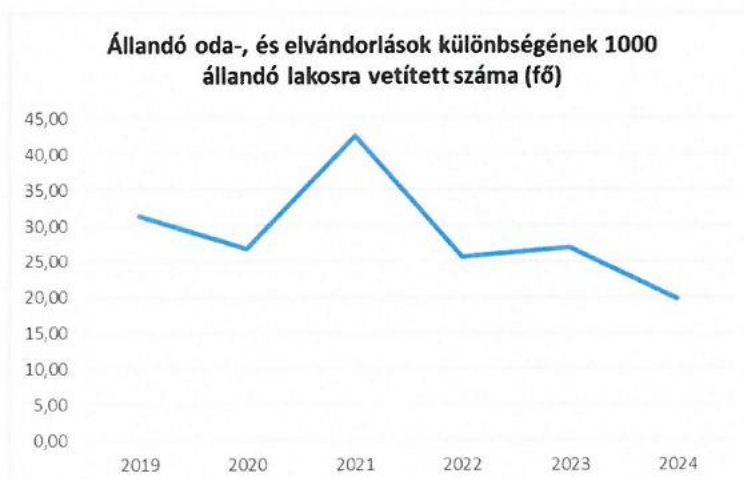

4. számú táblázat: Belföldi vándorlások. Az állandó oda- és elvándorlások különbözete ezer lakosra vetítve.

(forrás: www.teir.gov.hu)

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2019	31,39
2020	26,80
2021	42,52
2022	25,67
2023	26,94
2024	19,69

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat: Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék). Az élveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve.

(forrás: www.teir.gov.hu)

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2019	-1,24
2020	3,92
2021	1,45
2022	1,95
2023	-1,63
2024	-2,66

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját közhatalmi, népképviselési és munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. A szemléletváltással a közösségi élet, a lakosok karitatív jellegű tevékenysége is megjelenhet, mely az önkormányzat munkáját is eredményesebbé teszi. Ennek eszközei a szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Az esélyegyenlőség megvalósítása nem csupán jogszabályi kötelezettségünk, hanem olyan hosszú távú érdekünk is, amellyel elérhetővé válik, hogy minden Pákozdon élő személy számára megteremtjük azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik, hogy az életminőségükben változás következzen be.

Pákozdi Nagyközség Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Pákozdi településen elsősorban az olyan hátrányos helyzetű családoknak, fiataloknak az esélyegyenlőségét szeretnénk érvényesíteni, akik a legkevésbé jutnak hozzá a különböző szolgáltatásokhoz, programokhoz. Legfőbb célunk a diszkrimináció- és szegregáció mentesség.

Pákozdi Nagyközség Önkormányzatának alapvető célja, hogy Pákozdi egy olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Ezáltal minden ember számára elérhetővé váljanak olyan lehetőségek, programok, szolgáltatások, melyek segítségével a településen élő hátrányos helyzetű személyek szükségletei kielégülnek, életminőségük javul. Célunk továbbá egy olyan közösségi élet kialakítása, ahol a településen élők elfogadják és segítik egymást.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településünkön.

A célunk továbbá, hogy a szolgáltatásokhoz való hozzájutások alakulásának áttekintésével feltárjuk, hogy ezeken a területeken milyen problémák jelentkeznek. Emellett célként jelenik meg a csoportok számára olyan esélyegyenlőségi programokat, feladatokat meghatározni, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (a továbbiakban: HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és **2021.06.30-i módosítása**
- a **Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a**
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)**, amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2017-ben Pákozdi Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete megalkotta a 5/2017. (IV.27.) számú, a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékoságból eredő szükségletek, eltartottak, gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdése szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.

Köznevelés-fejlesztési terv – a helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el vármegyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszerezze a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdekek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében A településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti. Az integrált településfejlesztési stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá

a megvalósítás eszközeit és nyomon követését. A településfejlesztési koncepciót és az integrált településfejlesztési stratégiát a települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület 9 település – közöttük Pákozd - összefogásával alakult, azzal a céllal, hogy közösen együttműködve segítsük területfejlesztési elképzeléseinket, együtt gondolkodva fogalmazzuk meg közös céljainkat és feladatainkat, és azokat megvalósítva a Velencei-tó az itt élők, és idelátogató turisták számára valóban a „Velencei-tó a Természetes Egészség” rekreációs területe legyen.

A kistérségi társulás célja a térség fejlődésének beindítása, a reálgazdaság fellendítése és a térség turisztikai felértékelése. A célok elérésének fontos eszköze az együttműködések hálózatának megerősödése az állami, önkormányzati, magán és civilszféra szereplői között.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is.

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak az egy fogyasztási egységre jutó (ekvivalens) jövedelem mediánjának 60%-a vásárlóerő-paritáson, euróban és nemzeti valutában kifejezve. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH 2014. évi adataiból kiolvasható, hogy a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a 70.328 Ft-ot. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

Elsősorban a mélyszegénység azokat a személyeket érinti, akiknél nagyon alacsony a foglalkoztatási és iskolázottsági ráta, erős települési és lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció figyelhető meg. A mélyszegénységben élők körében az ezekből a hátrányokból következően a súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődése figyelhető meg.

A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösség (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az

viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A településen a népszámlálási adatok alapján nincs roma származású, azonban az önkéntes nyilatkozatok alapján (pl. választás) több roma család is él a településen. Egyik roma család sem él telephelyen vagy szegregátum területén. A település különböző részein, megfelelő körülmények között élnek. A mélyszegénységben élők elsősorban a nagycsaládos és munkanélküli személyek közül kerülnek ki a településen.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. A településen a munka-erő piacról történő kirekesztődés leggyakoribb okai a tapasztalataink szerint: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivátlanság kialakulása, a társadalmi előítélet jelenléte.

A vagyoni helyzetre vonatkozó fontos információ a település lakásállományára pl. azok komfort fokozatára vonatkozó adatok. A vagyoni helyzet értékelésére alkalmas a településen gépjárműadó fizetésre kötelezett személygépkocsik száma is.

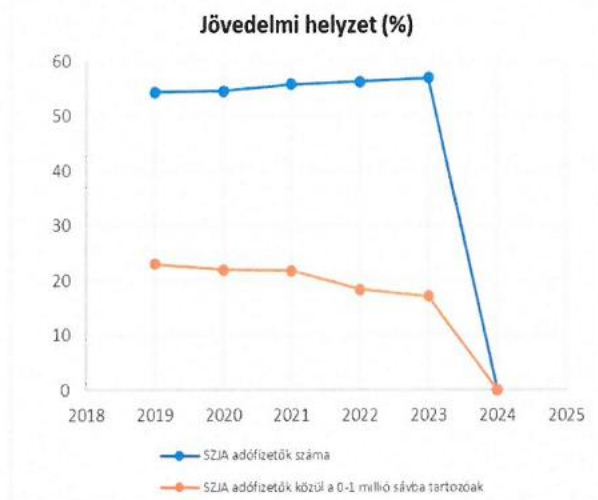
A településen egyre több olyan család él, akik a tapasztalatok alapján nem tudják fizetni a közüzemi díjakat. 2017-ben 25 család részesült lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez települési támogatásban, a leginkább fizetési problémát okozó szolgáltatások a villany és a gáz, 2 esetben pedig az albérleti díj fizetése.

3.1. számú táblázat: Jövedelmi helyzet

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2019	54,37	23,00
2020	54,54	22,02
2021	55,80	21,82
2022	56,24	18,41
2023	56,95	17,09
2024	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Pákozd településen 2016. évben 50 regisztrált munkanélküli, nyilvántartott álláskereső volt. 2019-ig csökkent a regisztrált álláskeresők száma, mindössze 32 főre, ezt követően ismét emelkedés tapasztalható. A magas munkanélküliek számát az országosan bevezetett közfoglalkoztatási program drasztikusan csökkentette. Regisztrált munkanélküli az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyilvántart.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

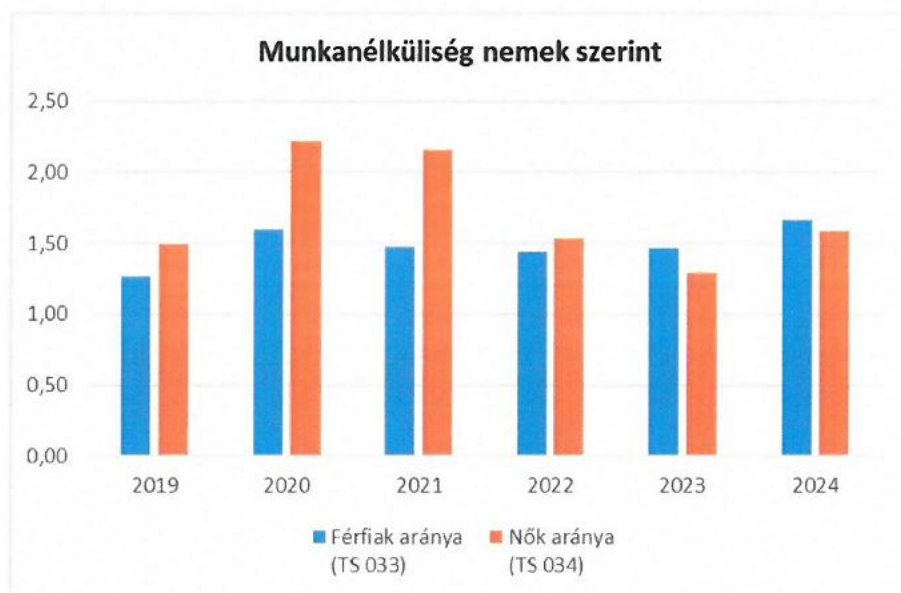
A településen nincs lehetőség felnőttképzésre, ennek megoldásában a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Gárdonyi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya nyújt segítséget azáltal, hogy különböző képzési lehetőséget kínál Székesfehérvár területén.

3.2.1. számú táblázat: Munkanélküliségi ráta az állandó népességben a 15-64 éves férfiak és nők arányaira vetítve.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2019	1,27	1,49	1,38%
2020	1,60	2,22	1,91%
2021	1,48	2,16	1,82%
2022	1,44	1,54	1,49%
2023	1,47	1,29	1,38%
2024	1,67	1,59	1,63%

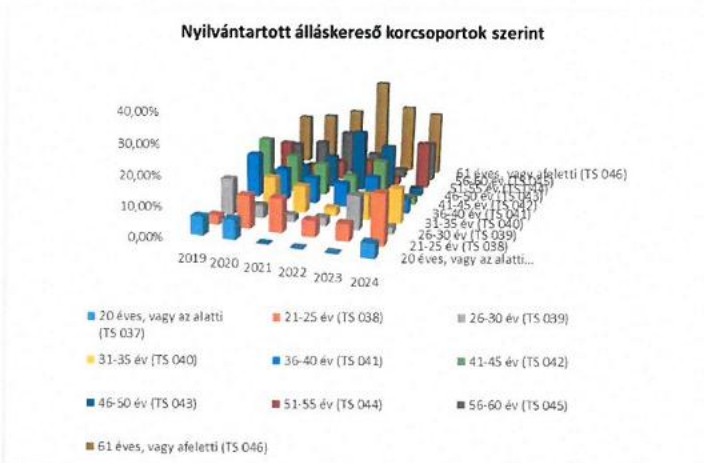
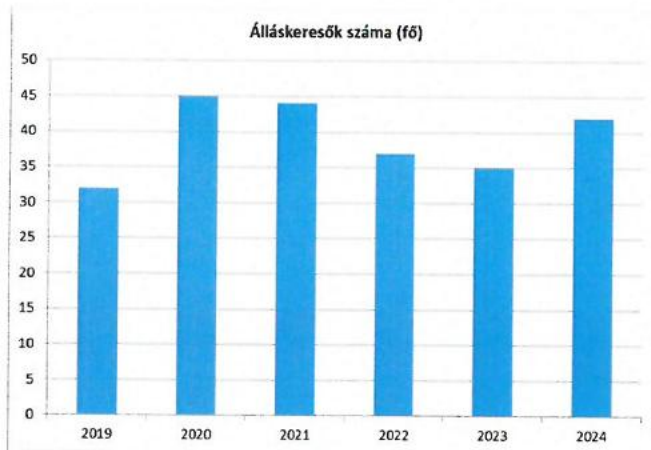
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat: Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerinti bontásban.
(forrás: www.teir.gov.hu)

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	32	45	44	37	35	42
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	3,00	0,00	0,00	0,00	2,00
	%	6,25%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%	4,76%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	5,00	5,00	2,00	2,00	7,00
	%	3,13%	11,11%	11,36%	5,41%	5,71%	16,67%
26-30 év (TS 039)	Fő	4,00	2,00	1,00	1,00	4,00	1,00
	%	12,50%	4,44%	2,27%	2,70%	11,43%	2,38%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	5,00	4,00	1,00	3,00	5,00
	%	0,00%	11,11%	9,09%	2,70%	8,57%	11,90%
36-40 év (TS 041)	Fő	5,00	5,00	4,00	3,00	4,00	2,00
	%	15,63%	11,11%	9,09%	8,11%	11,43%	4,76%
41-45 év (TS 042)	Fő	6,00	6,00	5,00	3,00	5,00	1,00
	%	18,75%	13,33%	11,36%	8,11%	14,29%	2,38%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	3,00	5,00	8,00	6,00	1,00
	%	3,13%	6,67%	11,36%	21,62%	17,14%	2,38%
51-55 év (TS 044)	Fő	4,00	2,00	3,00	3,00	1,00	7,00
	%	12,50%	4,44%	6,82%	8,11%	2,86%	16,67%
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	5,00	7,00	3,00	1,00	6,00
	%	9,38%	11,11%	15,91%	8,11%	2,86%	14,29%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6,00	9,00	10,00	13,00	9,00	10,00
	%	18,75%	20,00%	22,73%	35,14%	25,71%	23,81%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

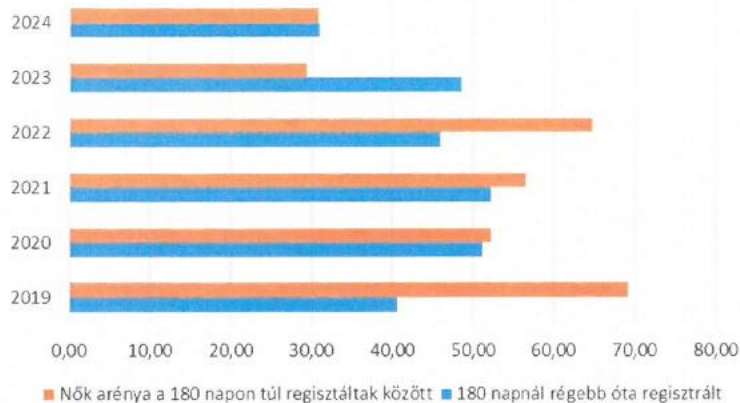

3.2.3. számú táblázat: A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya. (forrás: www.teir.gov.hu)

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	40,63	69,23
2020	51,11	52,17
2021	52,27	56,52
2022	45,95	64,71
2023	48,57	29,41
2024	30,95	30,77

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskereső

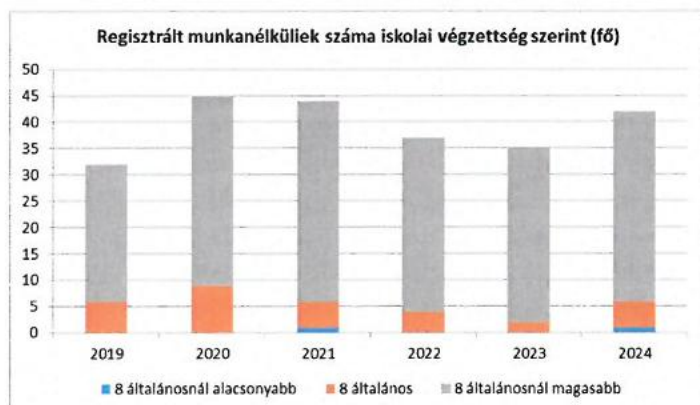
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat: Regisztrált munkanélküliek, nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerinti alakulása.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	32	0	0,00%	6	18,75%	26	81,25%
2020	45	0	0,00%	9	20,00%	36	80,00%
2021	44	1	2,27%	5	11,36%	38	86,36%
2022	37	0	0,00%	4	10,81%	33	89,19%
2023	35	0	0,00%	2	5,71%	33	94,29%
2024	42	1	2,38%	5	11,90%	36	85,71%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatásban 2019-ben 9 fő vett részt, számuk folyamatos csökkenő tendenciát mutatva 2024 évre 2 főre csökkent (3.2.5. számú táblázat). Az adatok azt mutatják, hogy nagy szerepe van a helyi álláskereső felzárkóztatásában ennek a szolgáltatásnak. A közfoglalkoztatásba elsősorban a mélyszegénységben élő, valamint tartósan munkanélküli személyeket vonja be az önkormányzat.

Részen tudja pótolni a hiányzó munkalehetőségeket, azonban ez csak rövid távon nyújt megoldást a helyi munkanélküliek számára. A közfoglalkoztatás nem jelent megoldást önmagában arra, hogy reintegráljuk a munkanélkülieket a munka világába. Ez a fajta szolgáltatás csak a munkanélküliek egy részének jelent megoldást, méghozzá azoknak, akik alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek. Településünkön a legnagyobb problémát az 50 év feletti aktív korú személyek foglalkoztatása jelenti.

3.2.5. számú táblázat: Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak, valamint közfoglalkoztatottak számának alakulása.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2019	19	9
2020	50	6
2021	5	3
2022	7	2
2023	2	2
2024	8	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Pákozd Székesfehérvár 15 km-es vonzáskörzetében található, rendszeres autóbuszjáratok biztosítják a közlekedést. Budapest 63 km-re található, ahová szintén rendszeres buszjárat közlekedik a településen keresztül. A buszjáratok sűrűsége miatt nem jelent gondot a vármegyeszékhely, vagy a főváros, esetleg más közeli nagyváros megközelítése, azonban a bérlet finanszírozását nem minden munkáltató finanszírozza a munkavállaló számára, amely problémát jelenthet a munkahely választásban.

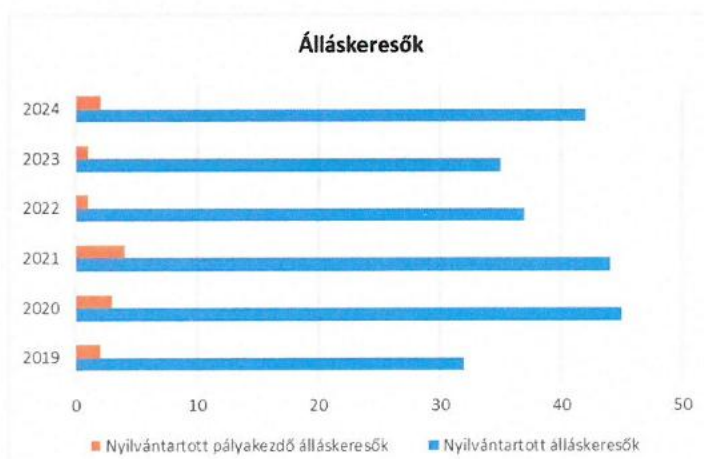
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat: Pályakezdő álláskeresők száma nyilvántartott álláskeresők és nyilvántartott pályakezdő álláskeresők arányaira vetítve.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2019	32	2
2020	45	3
2021	44	4
2022	37	1
2023	35	1
2024	42	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Nem releváns.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Nem releváns.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Nem releváns.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj- melyeket a járási hivatal állapít meg, továbbá a képviselő-testület további települési támogatást állapít meg (Pákozd településen: gyógyszertámogatás, rendkívüli települési támogatás, temetési támogatás)

Természetbeni ellátások: a közgyógyellátás, az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, melyet a járási hivatal állapít meg, továbbá a települési önkormányzat által nyújtott köztemetés, lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás.

3.3.1. számú táblázat: Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök nyilvántartott álláskereső, álláskereső ellátásban részesülők száma alapján.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	32	1,50%	12	37,50%
2020	45	2,05%	15	33,33%
2021	44	1,93%	20	45,45%
2022	37	1,60%	14	37,84%
2023	35	1,47%	15	42,86%
2024	42	1,72%	21	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

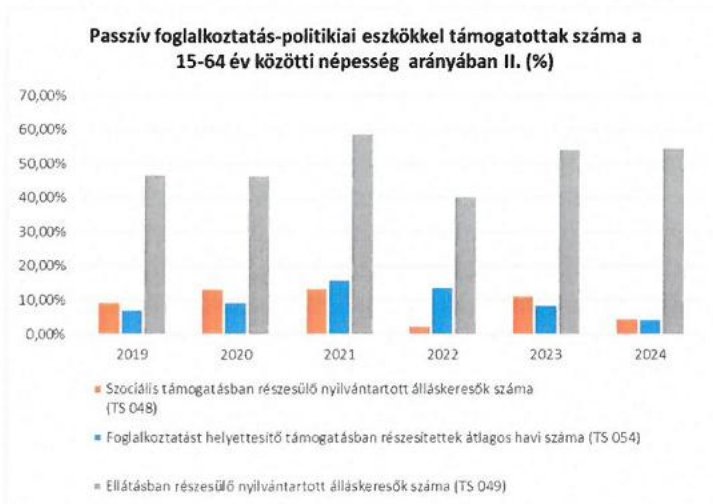

3.3.2. számú táblázat: Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök. Szociális támogatásban, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, valamint ellátásban részesülők számára vetítve.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	3	9,38%	2	7,25%	15	46,88%
2020	6	13,33%	4	9,60%	21	46,67%
2021	6	13,64%	7	16,14%	26	59,09%
2022	1	2,70%	5	13,97%	15	40,54%
2023	4	11,43%	3	8,69%	19	54,29%
2024	2	4,76%	2	4,52%	23	54,76%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat: Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők havi átlagos száma.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2019	3
2020	4
2021	3
2022	2
2023	2
2024	2

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Pákozdon 2019. évben 1210 lakás volt, míg 2024-ben 1468, ami azt mutatja, hogy a település továbbra is folyamatosan bővül. A rossz állapotú házakat a települési önkormányzat felszólítására több esetben lebontották. Annak érdekében, hogy a bent élő személyek ne váljanak hajléktalanná az önkormányzat bérlakást biztosított számukra, míg nem oldódott meg a lakhatási probléma.

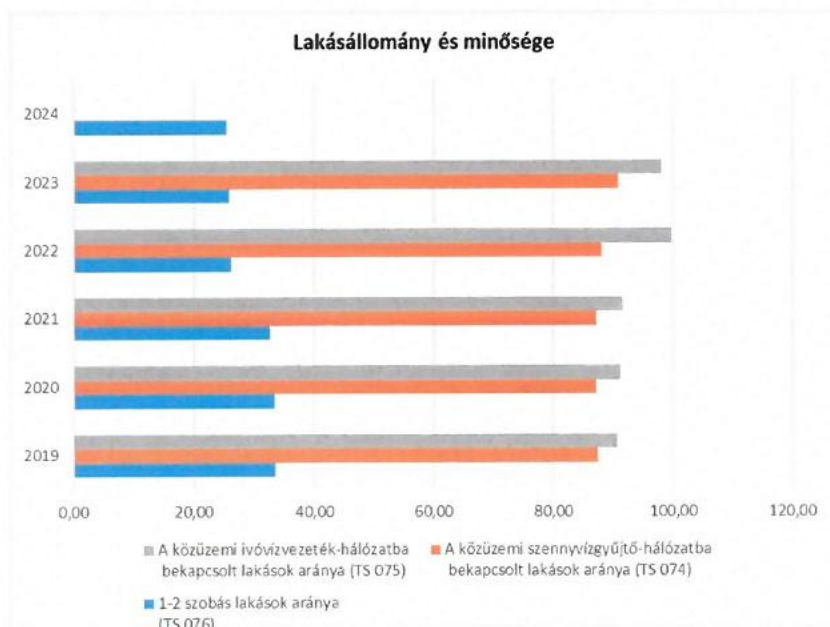
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat: Lakásállomány alakulása 1-2 szobás lakás, szennyvízgyűjtő-, illetve ivóvízvezeték hálózatra bekapcsolt lakásokra vetítve.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2019	1210	17	14,05	33,47	87,44	90,66
2020	1232	22	17,86	33,36	87,18	91,15
2021	1254	23	18,34	32,70	87,08	91,63
2022	1425	25	17,54	26,18	88,00	99,65
2023	1454	29	19,94	25,86	90,85	98,01
2024	1468	18	12,26	25,48	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

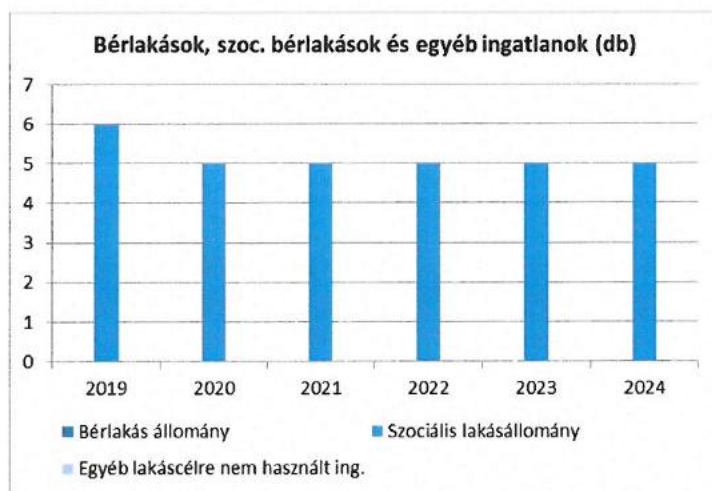

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat: Bérlakás és szociális lakás állomány alakulása
(forrás: www.teir.gov.hu)

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2019	1 210	n.a.	n.a.	n.a.	6	n.a.	n.a.
2020	1 232	n.a.	n.a.	n.a.	5	n.a.	n.a.
2021	1 254	n.a.	n.a.	n.a.	5	n.a.	n.a.
2022	1 425	n.a.	n.a.	n.a.	5	n.a.	n.a.
2023	1 454	n.a.	n.a.	n.a.	5	n.a.	n.a.
2024	1 468	n.a.	n.a.	n.a.	5	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Pákozd Nagyközség Önkormányzata 5 db önkormányzati szociális lakással rendelkezik. A lakások bérletére vonatkozó egyes szabályokról szóló 16/2020 (VII.27.) önkormányzati rendelet szabályozta a szociális lakásokra vonatkozó rendelkezéseket. A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ltv.) 79. § (2) bekezdése alapján a községi önkormányzatnak nem kell rendeletben megállapítani az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére, elidegenítésére vonatkozó szabályokat, ha a tulajdonában lévő lakások száma, illetőleg helyiségek esetében a bérbeadás útján hasznosított helyiségek száma nem haladja meg a húszat, így 2023. május 31. napján elfogadásra került a lakások bérletére vonatkozó szabályzat.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns.

d) lakhatást segítő támogatások

A településen egyre több a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma, a szolgáltatási díjak növekedésével és a reálbér stagnálásával, egyre több embernek okoz nehézséget a rezsiköltségek fedezése. A legnagyobb problémát a villanyáram költségeinek a rendezése jelenti a településen élők számára, gázfogyasztás, az albérletre és a vízfogyasztás költségeire nem kérik a támogatást. (3.4.3. számú táblázat) Az önkormányzat emellett tűzifa támogatást is nyújt a településen élő hátrányos helyzetű családoknak.

3.4.3. számú táblázat: Település támogatásban és egyéb önkormányzati támogatásban részesülők számának alakulása.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2019	n.a.	66
2020	n.a.	76
2021	n.a.	70
2022	n.a.	61
2023	n.a.	40
2024	n.a.	41

Forrás: TeIR, KSH Tstar

e) eladósodottság
Nem releváns.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünkön külterületeken és nem lakóövezetben található lakások tekintetében közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés többnyire megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A településen nem található szegregátumok és telephelyek.

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

A településen nincsenek olyan település részek, amelyek az itt élők számára nem biztosítanak megfelelő lakhatási körülményeket. A víz- és csatornahálózat a település 86,54 %-át lefedi, a nyaralóövezet területén nem épült még ki teljesen a víz-és csatornahálózat. Villany és gáz közmű mindenhol elérhető a településen.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A háziiorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma, az általános immunrendszer elváltozásai, a bőr speciális immunrendszerének gyulladásozó állapota, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek) társulás útján,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúsági orvosi ellátás.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebtv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

A településen egy háziorvos látja el a lakosság felnőtt és gyermek tagjainak nagy részét. Pákozdi lakosok közül többen Székesfehérváron veszik igénybe a házi/gyermek orvosi szolgáltatást.

Pákozdon az önkormányzat által foglalkoztatott védőnő látja el a kismamák és a gyermekek gondozását. 2021. évben 134 főt gondozott. A településen biztosított a tanácsadás a várandós és csecsemős családok számára.

A Humán Család- és Gyermejjóléti Szolgálat családgondozója a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújt az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. A családgondozó a védőnővel, szociális ügyintézővel és a házi orvossal szorosan együttműködve gondozza a családokat. A településen a jelzőrendszer nagyon jól működik, a lakosság által észlelt problémák is eljutnak a megfelelő szakemberhez.

A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a

segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását.

A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humán szolgáltatások, a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokhoz tartozik még a házi segítségnyújtás, jelző rendszeres házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetés. A településen 1 fő szociális gondozónő látja el a szolgáltatásban részt vevő személyeket. Munkájával az idősek és fogyatékkal élők mentálhigiénés gondozását látja el, munkájával a gondozottak lelki-teszt egészségének megőrzéséhez nagymértékben hozzájárul.

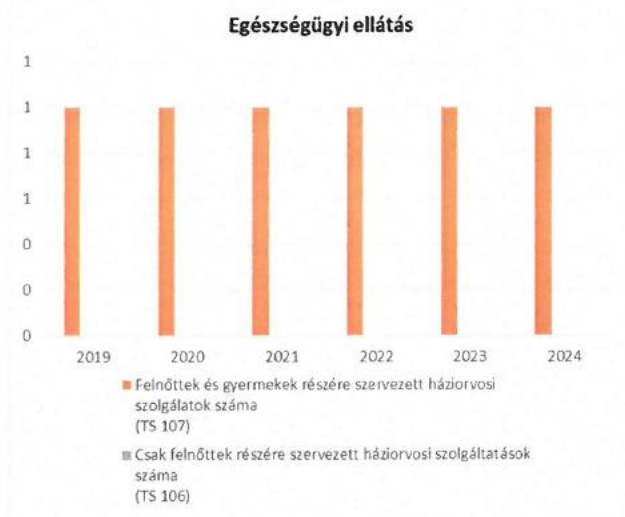
A szociális étkeztetésben átlagosan 40-50 fő vesz részt egy évben, ez a szám folyamatosan emelkedik. Az étkeztetést igénybe vevők nagyrésze időskorú, több fogyatékkal élő személy veszi igénybe ezt a szolgáltatást. Az ételt egy helyi étterem biztosítja az igénybevevők számára. Az önkormányzat a köznevelési intézményekben, az idősek klubjában megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat: Egészségügyi ellátás
(forrás: www.teir.gov.hu)

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatás	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2019	1	0	0	1	61	11,10
2020	1	0	0	1	57	12,04
2021	1	0	0	1	46	13,53
2022	1	0	0	1	51	12,15
2023	1	0	0	1	42	12,21
2024	1	0	0	1	38	9,39

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Nem releváns.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Településünkön népkonyha nem üzemel.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, az egyházak, a civil szervezetek. Településünk kedvező földrajzi tulajdonságokkal rendelkezik, változatos természeti adottságai miatt rengeteg kirándulási lehetőséget biztosít a településen élők és a turisták számára. A Velencei-tó néhány km-re található, amely kirándulási és fürdőzési lehetőségeket egyaránt biztosít. A rekreációs célú szabad terek a közparkok, közkertek, de idetartoznak az önkormányzat tulajdonában lévő oktatási, nevelési, kulturális intézmények kertjei, parkjai is.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása szoros gazdálkodás mellett biztosított. A település polgárai számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik a lakosságról. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi katolikus és református egyházakkal, és egyéb szervezetekkel.

Az Alba Caritas Hungarica Alapítvánnyal, valamint a Magyar Vöröskereszttel szoros együttműködésben áll a családgondozó. A két civil szervezet felajánlásaival teszi könnyebbé a helyi szociálisan rászoruló személyek mindennapjait.

A helyi Művelődési Ház rengeteg programnak ad helyet minden korosztály számára, azonban ezek a korcsoportok inkább külön-külön vesznek részt az őket érintő programokban, közös érdeklődési terület kevés van. Ennek érdekében olyan programok megvalósítását célozná meg a helyi önkormányzat, mellyel a generációk közötti különbségek kiküszöbölhetővé válhatnak.

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat: Intézményi ellátottság.

(forrás: www.teir.gov.hu)

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	4 219	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;
- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;
- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;
- Nem releváns.
- e) helyi lakossági önszerveződések.
- Nem releváns.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Mivel a népszámlálási adatok alapján nincs roma származású a településen, így nem tartjuk a kapcsolatot a roma nemzetiségi önkormányzatokkal.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Mélyszegénység oka a tartós munkanélküliség, mely nem csökken	Álláskeresési tréning, közfoglalkoztatás kiterjesztése egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatásával.
Iskolázatlanság	Továbbképzésekhez való hozzájutás segítése
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése	Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése
Az adósságállomány újratermelődése a családi szocializáció következtében	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata, szükséglet alapú szolgáltatások szervezése
A településen élők rossz egészségi állapota	Egészségügyi szűrések népszerűsítése a településen. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon rendszeres megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
A településünkön a legnagyobb problémát a munkanélküliség jelenti, amely elsősorban az iskolázatlanságból ered. A képzetlenség kiküszöbölése érdekében a helyi önkormányzat vállalja, hogy felnőttképzési intézmények, valamint pályázati lehetőségek feltérképezésével segítséget nyújt a munkanélküli személyek továbbképzésében.	8 osztály befejezését célzó képzés
A tartósan munkanélküli személyek nem rendelkeznek megfelelő önéletrajzzal, motivációs levéllel és a munkanélküliségből eredően önbizalmuk, motivációjuk is lecsökkent.	Elhelyezkedés segítése álláskereső tréning szervezésével

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A stratégia fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Pákozdton a gyermekek helyzete átlagosnak mondható. A település gyermeklétszámához viszonyítva alacsony a családgondozásban részesülők száma, a gyermekjóléti szolgáltatás igénylése átlagos.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja.

A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A településen a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat: Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (forrás: www.teir.gov.hu)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 926	1 879	3805	50,62%	49,38%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			158	4,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	397	308	705	10,43%	8,09%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	65	63	128	1,71%	1,66%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával próbál védelmet

biztosítani a gyermekek számára. A településen egyre több a veszélyeztetett gyermek, azonban gondozásuk alapellátás keretében megoldható.

A családgondozó szorosan együtt működik az iskola óvoda gyermekvédelmi felelősével, a védőnővel, házi orvossal, a Polgárőrséggel és a szociális ügyintézővel, melynek segítségével a jelzőrendszer megfelelően működik.

A lakosság, mint jelzőrendszeri tag is észleli és jelzi, ha a szomszédságban élő családnál problémát észlel.

A gyermek lelki fejlődésében nagy szerepet játszik a család, mely az elsődleges szocializációs színtér. A leginkább meghatározó a gyermek életében a család értékközvetítő magatartása.

A megfelelő bizalmi kapcsolat kiépítése, a biztatás, a megfelelő mértékű korlátozás egy ép személyiség kifejlődéséhez vezet.

Napjainkban az érzelmi szükségletek kielégítése háttérbe szorult, ennek jelentősége egyre nagyobb. Ahol a gyermek nem talál társra a szülőben problémái kezelésében, megfelelő probléma-megoldó képessége nem fejlődik ki, a család helyet más dolgok felé fordul problémái megoldása érdekében.

A mélyszegénységben élő szülők nem megfelelő probléma-megoldó stratégiáit sajátítják el a gyermekek is, amely által a társadalmi problémák újratermelődnek.

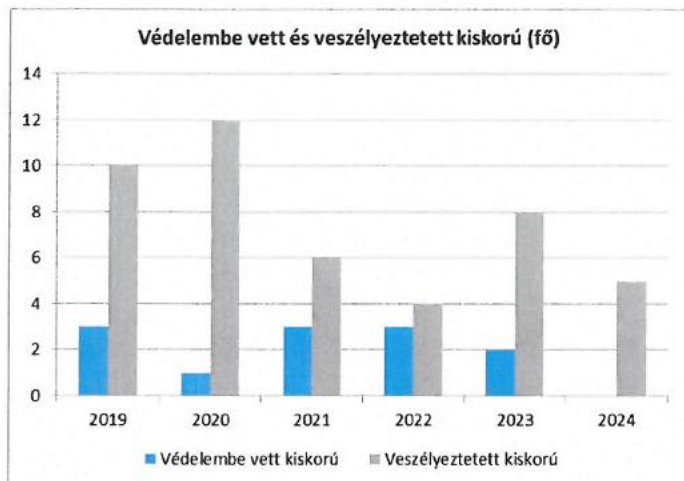
A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában.

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek.

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1.1. számú táblázat: Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek számának alakulása.
(forrás: www.teir.gov.hu)

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2019	3	10
2020	1	12
2021	3	6
2022	3	4
2023	2	8
2024	0	5

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

Az 1997. évi XXXI. törvény értelmében rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 165%-át.

Abban az esetben, ha a gyermekét egyedül neveli vagy a gyermek tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos az egy főre jutó havi jövedelem nem haladhatja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 180%-át. Ez a jövedelemhatár nagyon alacsony, így egyre kevesebben jogosultak a támogatásra a településen.

A támogatás célzottan nyújt segítséget a rászoruló családok számára pénzügyi támogatás, valamint tankönyvtámogatás és étkeztetés támogatás formájában, mellyel a gyermekek számára próbálja biztosítani a testi-lelki és értelmi fejlődésüket.

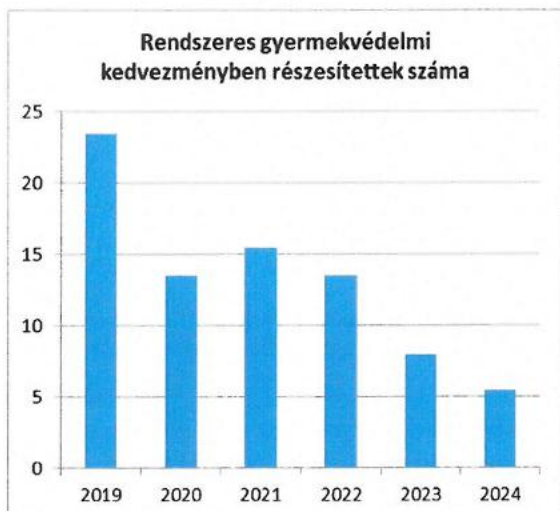
Csökkenést mutat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma. 2019-ben mintegy 24 fő, míg 2024. évben 6 fő volt érintett. (4.1.2. számú táblázat)

4.1.2. számú táblázat: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

(forrás: www.teir.gov.hu)

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2019	24
2020	14
2021	16
2022	14
2023	8
2024	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

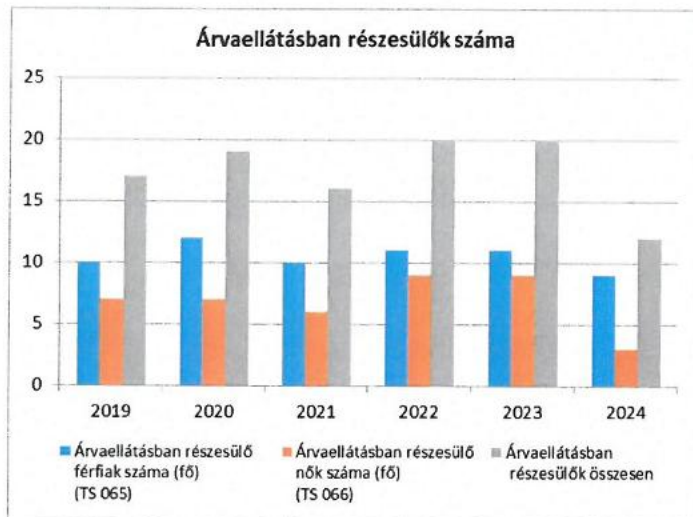
A településen nincs olyan juttatás, mely külön a gyermekek jogán járna a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen kívül.

A Magyar Államkincstár árvaellátás megállapításával segíti azon gyermekeket, akinek szülője öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy haláláig a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte. Ezen ellátás a gyermek 16. életévének betöltéséig jár. Ha a gyermek nappali rendszerű iskolai oktatásban vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben vesz részt, az árvaellátás a tanulmányok tartamára, de legfeljebb a 25. életév betöltéséig folyósítható. Abban az esetben, ha a gyermek a jogosultság megszűnése előtt megváltozott munkaképességűvé válik, az árvaellátás az életkorára tekintet nélkül megilleti.

4.1.3. számú táblázat: Árvaellátásban részesülő férfiak és nők számának alakulása (forrás: www.teir.gov.hu)

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2019	10	7	17
2020	12	7	19
2021	10	6	16
2022	11	9	20
2023	11	9	20
2024	9	3	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A településen havonta kb. 160 fő iskolás gyermek veszi igénybe az étkezést. Az iskolás gyermekek napi egyszeri meleg étkeztetése egy helyi étteremben történik, ahol a tulajdonos odafigyel a gyermekek megfelelő egészséges táplálására, változatos ételekhez való hozzájutásukra. A napi egyszeri meleg étel mellett tízórai és uzsonna is biztosított a gyermekek számára, amit szintén a helyi étterem biztosít.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem releváns.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincsenek szegregátumok, így a gyermekek nem élnek szegregált, telepszerű lakókörnyezetben. A településen a lakások többsége rendezett, amennyiben a családgondozó vagy a védőnő vagy a jelzőrendszer más tagja azt észleli, hogy a gyermek fejlődése nem megfelelő helyen történik jelzéssel él és megtörténik a megfelelő intézkedés.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A védőnőhöz családlátogatásai során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Betöltetlen védőnői állás nincs a településen, megfelelően látja el a feladatát, ha problémát észlel a családban a jegyző felé azonnal jelzéssel él. Különböző programokat szervez a kismamák és a geszen lévő anyukák számára. Ezeket a programokat szeretnénk tovább fejleszteni és a meglévők

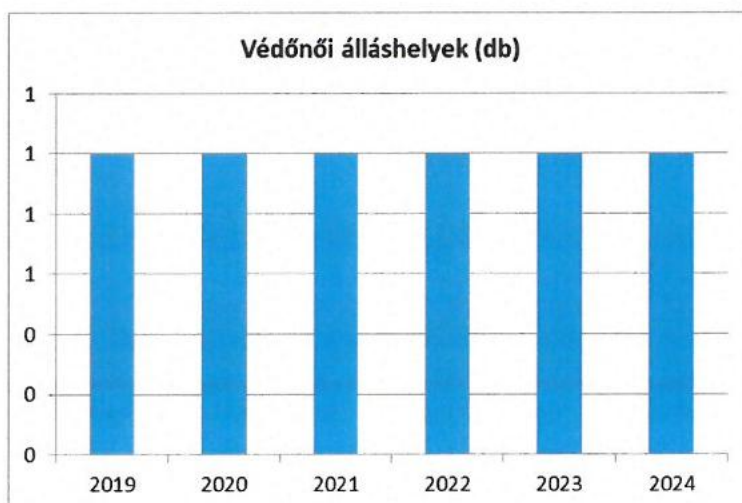
mellett újabb programlehetőségeket biztosítani az anyukák számára, mint például az „Anyatejes Világnap”, mely azt hivatott kihangsúlyozni, hogy létfontosságú a gyermekek számára a megfelelő egészséges táplálás a fejlődés érdekében.

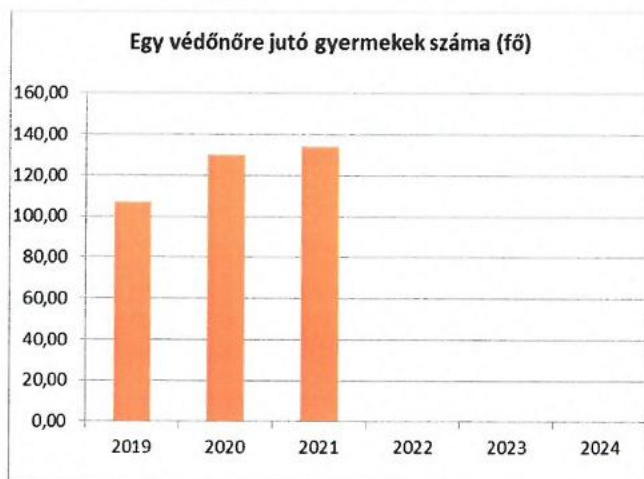
A védőnő a településen 2021. évben 134 gyermeket látott el összesen. Egy településen két körzetet lát el, az elmúlt 5 évben az ellátott gyermekek száma emelkedést mutat. (4.3.1. számú táblázat)

4.3.1. számú táblázat: Betöltött védőnői álláshelyek száma, átlagos gyermekszám (forrás: www.teir.gov.hu)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2019	1	107	107,00
2020	1	130	130,00
2021	1	134	134,00
2022	1	n.a.	n.a.
2023	1	n.a.	n.a.
2024	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekek orvosi ellátását egy személyben a felnőtt-és gyermekorvos látja el a településen. A településen minden lakos számára megfelelő a hozzájutás az orvosi ellátáshoz, betöltetlen házi gyermekorvosi praxis nincs.

A legtöbb helyi lakos a tapasztalatok alapján helyben veszi igénybe az orvosi ellátást, azonban vannak, akik Székesfehérváron vagy más közeli városban vesznek igénybe orvosi/gyerekorvosi ellátást.

4.3.2. számú táblázat: Gyermekorvosi ellátás
(forrás: www.teir.gov.hu)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.
2024	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen belül 0-3 éves kor között nincs lehetőség korai fejlesztésre, rehabilitációra, azonban az óvodában lehetőség van gyógypedagógus segítségét igénybe venni a különböző fejlődésben lemaradt gyermekek számára. Egyéb speciális fejlesztést a Humán Család-és Gyermejjóléti Szolgálat biztosít a gyermekek számára (pl. gyermekpszichológus).

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja:

- a gyermek testi- és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését;
- a gyermek veszélyeztettségének megelőzését;
- a kialakult veszélyeztettség megszüntetését;
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik.

A Családsegítő Szolgálat szakemberei felmérik az érintett családok szükségleteit, amelynek alapján megítélik a segítség, illetve a juttatások formáit, közvetítik az adományokat, szolgáltatásokat.

A Humán Család- és Gyermejjóléti Szolgálatnak szolgáltatásai, szervező- és gondozó munkája a pozitív diszkriminációt szolgálják, amelyek az alábbiak:

- Jogi szolgáltatás;

- Családkonzultáció/családterápia: Krízis helyzetben lévő családok segítése;
- Eset- és családkonferencia: Nagyon hasznos a probléma meghatározásában, a családban és a gyermekek környezetében lévő erőforrások feltérképezésében és a feladatok kidolgozásában. A probléma fennállásai folyamatosan elérhetővé teszik ezt a szolgáltatást, amelyen a család tagjain kívül részt vesznek különböző, a családhoz kapcsolódó, őket ismerő szakemberek (pl.: ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök, igazgató, védőnő, gyermekorvos).

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Szükség esetén jelzéssel élnek a Családsegítő Szolgálat felé, és a családgondozókkal közösen keresnek megoldásokat a veszélyeztetettség megszüntetésére, megelőzésére.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Az Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások közül a gyermekjóléti szolgáltatást 1999. óta a társulási formában, gesztor településként létrehozott és fenntartott Humán Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (Velence Zárt utca 2.) működtetésével látja el. Folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét (ebben segítségére vannak a jelzőrendszer tagjai is).

Az intézmény alapfeladata, hogy a településen élő, segítségre szoruló családoknak, illetve azok tagjainak, gyerekeknek, időseknek, fogyatékkal élőknek problémáik megoldásában segítséget nyújtson. A szociális szakmai tevékenységek köre folyamatosan bővült, szolgálva a lakosság igényeit, míg kialakult a jelenlegi feladat ellátási kör, amely a gyermekkortól az időskorig minden korosztálynak segít problémáik megoldásában. Főleg hivatalos ügyek intézéséhez, családi problémák enyhítéséhez, megoldásához, szociális és anyagi körülményeik javításához, gyermeknevelési gondokhoz nyújtottak segítséget az elmúlt évben. A Szolgálat munkatársai széles körű támogatást, információt nyújtanak a hozzájuk fordulóknak, felkutatják azokat a lehetőségeket, amelyek segítséget jelenthetnek a problémák megoldásában. A szociálisan hátrányos helyzetű családok életkörülményeinek javításához a havonta egy alkalommal megrendezett ruhabörzéssel is hozzájárulnak. A Szolgálat Velencén lévő központjában jogász segítségét is igénybe vehetik a rászorulóknak, pszichológiai tanácsadás a gárdonyi központban elérhető.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Településünkön a gyermekek számára elérhető óvodai ellátás.

2023. októberében Pákozdi központi részére egy korszerű, minden elvárásnak megfelelő, új bölcsőde került megnyitásra. A fejlesztés eredményeként 3 új bölcsődei csoport, 42 férőhellyel kerül kialakításra.

4.3.3. a) és b) számú táblázat: Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma
(forrás: www.teir.gov.hu)

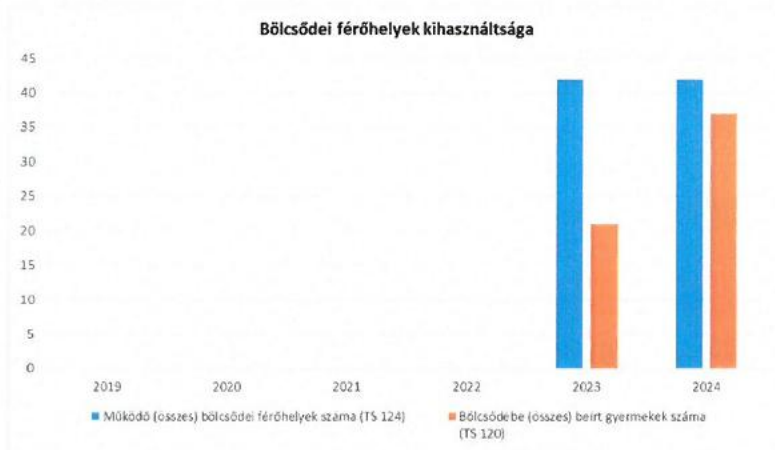
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	42	21
2024	42	37

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	42	21
2024	0	0	0	0	0	0	42	37

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekek védelmét szolgálják a

- *pénzbeli és természetbeni ellátások:* a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető támogatásokat a helyi pénzbeli és természetbeni szociális támogatási formákról szóló 27/2020. (XI.27.) önkormányzati rendelet tartalmazza.
- *gyermekjóléti alapellátások:* a Gyermekjóléti Központ szervezi, a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelemben vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Szolgáltatásai: gyógypedagógiai fejlesztés, pszichológus és jogi tanácsadás, mediáció, utcai, lakótelepi szociális munka, készenléti ügyelet, kapcsolattartási ügyelet.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja a gyermekek számára, helyi szinten erre jelenleg nincs lehetőség.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A gyermekek számára többféle sporttevékenység is rendelkezésére áll, azonban az ehhez való hozzájutás nem megfelelő. A legtöbb sportfoglalkozás térítési díjas, melyet sok szülő nem tud megfizetni. A tapasztalatok szerint problémát jelent a nem megfelelő életmódra nevelés, a szülő olyan mintát közvetít gyermeke felé, amely nem minden esetben az egészséges életmódra való törekvést hangsúlyozza.

A program keretében szeretnénk megvalósítani, hogy a gyermekek hozzáférjenek a különböző sportokhoz, életmódjukban változás következzen be. Ezt különböző sport-és egészségnapok megvalósítása keretében szeretnénk elsősorban megvalósítani. Egy prevenció program keretében pedig szeretnénk, ha a gyermekek megismernék a hasznos szabadidő eltöltést ezáltal megelőzve a különböző abúzusok megjelenését.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Ehhez csatlakozik az önkormányzati támogatás.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;
Nem releváns.
- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegsügek miatt rendszeresen gyógyszer fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A településen a gyermekek nem részesülnek pozitív diszkriminációban, a sajátos nevelési igényű és fogyatékkal élő gyermekek gondozása az egészséges gyermekekkel együtt történik megvalósítva az integrációt. Az sajátos nevelési igényű és fogyatékkal élő gyermekekkel külön fejlesztő-és gyógypedagógus foglalkozik külön órák keretében.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

Fontos néhány alapfogalom ismerete:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló. (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek hároméves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. A jegyző minden év október 31-ig összesíti a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek számát és a statisztikai adatokat megküldi az illetékes kormányhivatalnak.

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók: Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók: Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher: Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulóknak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés.” A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulóknak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

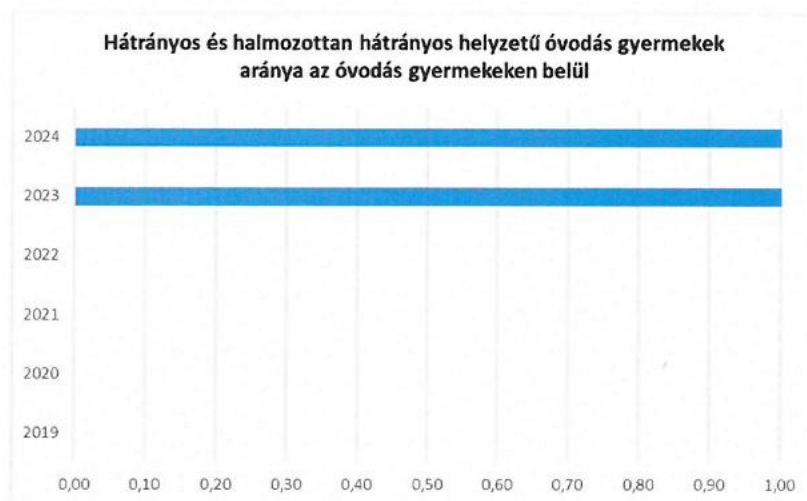
- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1-4. számú táblázat: Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának alakulása korcsoportonként.

(forrás: www.teir.gov.hu)

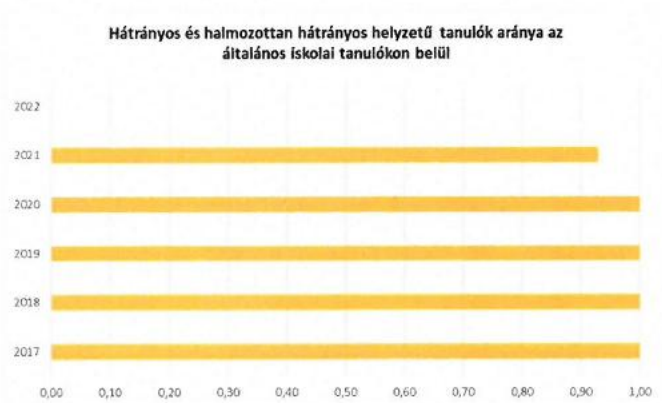
4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2019	129	0	0,00
2020	109	0	0,00
2021	127	0	0,00
2022	152	0	0,00
2023	172	2	1,16
2024	173	2	1,16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	21	12,28
2018	n.a.	4	2,23
2019	n.a.	4	2,06
2020	n.a.	4	2,01
2021	n.a.	2	0,93
2022	n.a.	2	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépszkolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépszkolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2019	9	3
2020	1	2
2021	0	2
2022	3	0
2023	6	0
2024	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitétt tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képesség-kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak kötelező és ajánlott létszáma a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. IX. fejezetében található, a rendelkezés 2013. szeptember 1-ig hatályos. Ezt követően a nevelő- és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát az Nkntv. 2. számú melléklete tartalmazza.

Az általános iskolánkban és az óvodában minden gyermek megfelelő környezetben, korosztály szerinti osztályában tanul, szegregációt nem alkalmaznak, a magatartásbeli problémák orvoslásában megfelelő, szakszerű pedagógiai módszerek alkalmazásával próbálnak a gyermekek magatartásán változtatni.

A településünkön egy általános iskola található, mely szakemberekkel megfelelően ellátott, színvonalas képzést biztosít a helyi gyermekek számára.

Az iskolai kompetenciamérés eredményei azt mutatják, hogy közel az országos átlaghoz teljesít az iskola.

Az EFOP-1.5.2-16-2017-00017 kódszámú pályázati projekt keretei között ifjúsági referens dolgozik településünkön, melynek főbb feladatai:

- informális kapcsolattartás, kapcsolatot épít a helyi ifjúsági közösségekkel,
- igényfelmérést készít, visszajelez az intézményrendszerek irányába (munkaügyi, az egészségfejlesztési, az egészségügyi, a szociális, vagy az oktatási szektort érintően) és a projekt irányába,
- ifjúsági önszerveződést támogatja, hátrányos helyzetű gyermekek integrálása közös kezdeményezéseken keresztül,
- közösségi kezdeményezéseket, rendezvényeket támogatja, facilitálja,
- a HEEFT-ben vállalt ifjúsági tevékenységcsoport megvalósítását koordinálja.
- közreműködik az EFOP-1.5.2-16-2017. azonosító számú „Humánszolgáltatások komplex fejlesztése a Velencei-tó térségében” című projekt megvalósításában,
- az ifjúsági feladatok ellátásához közvetlenül kapcsolódó előterjesztéseket előkészíti,
- az önkormányzat ifjúsági feladatainak ellátása kapcsán hozott rendeleteiben és határozataiban foglalt, az önkormányzat felelősségi körébe utalt feladatokat végrehajtja, illetve koordinálja,
- az ifjúsági feladatok ellátásához kapcsolódó (oktatással, közművelődéssel, az egészségüggyel, a szociál-és foglalkoztatáspolitikával, az otthonteremtéssel stb.) összefüggő előterjesztéseket véleményezi, előkészíti,
- a fiatalok, közösségeik, szervezeteik és az önkormányzat közötti érdekegyeztetéseket alakít ki, illetve működtet,
- a településen foglalkoztatott ifjúságsegítő feladatokat ellátó szakemberek és a humán szakterületen foglalkoztatott további szakemberek munkáját segítő feltételrendszert kidolgozza és elemeit összehangolja,
- kapcsolatot tart és koordinálja a helyi ifjúsághoz kötődő szervezeteket,

- a projekt keretében ifjúsági programokat szervez, az ifjúságot bekapcsolja a helyi programokba,
- az önkormányzat illetékességi területén nyújtott ifjúsági szolgáltatások kialakításával és fejlesztésével kapcsolatos intézkedéseket koordinálja,
- az ifjúsági koncepció cselekvési tervéhez kötődő célok keretében a közösségi munkát, az együttműködést előtérbe helyezi,
- kapcsolatot tart a helyi intézményekkel és intézményvezetőkkel.

A pályázat keretein belül közösségszervező kollega is dolgozik a településen, melynek feladatai többek között:

- közösségfejlesztés generációs együttműködésre építve,
- fiatalok közösségépítése (City-Rally Program, Községi terek megnyitása, Felkereső ifjúsági szolgáltatás, Szívességcsere program),
- önkéntességen alapuló helyi kezdeményezések és helyi szolgáltatások ösztönzése, támogatása (Attitűd-fejlesztő kampány, Vállalati önkéntes program, Iskolai Önkéntes Szolgálat, Szívességcsere program),
- részvétel a közösségi munka szervezésében,
- részt vesz a közösségfejlesztés és építés szervezésében a település területén,
- önkéntességen alapuló helyi kezdeményezéseket elősegíti a helyi szolgáltatások minőségének növelése érdekében,
- önkénteseket toboroz, felkészít, koordinál, segít,
- helyi szereplők által közösen megvalósított helyi önkéntes programokat szervez,
- önkéntesség kultúráját helyi szinten elterjeszti,
- a kulturális és műveltségi igényt kialakítja, programokat szervez a projekt keretében.

„Óvoda építése a TOP-1.4.1-15-FE-2016-00024 projekt keretében” elnyert pályázat kapcsán a meglévő óvoda bővítésre került a településen.

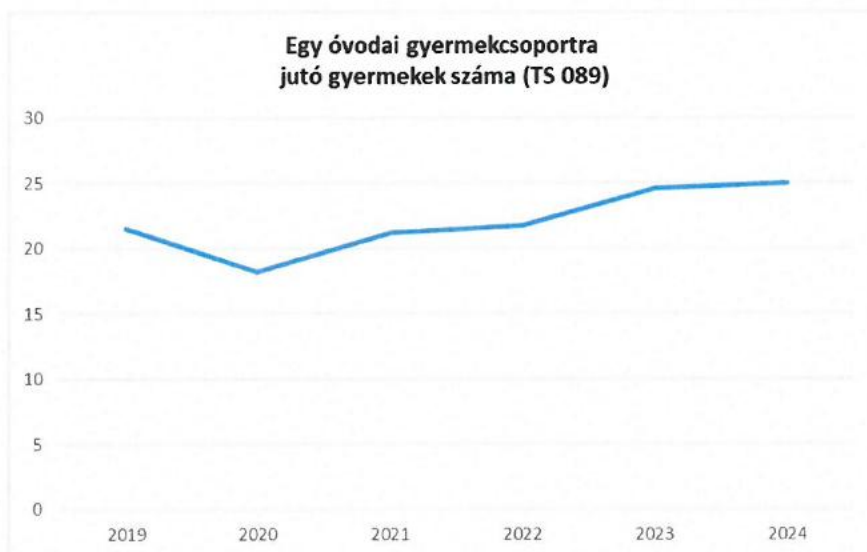
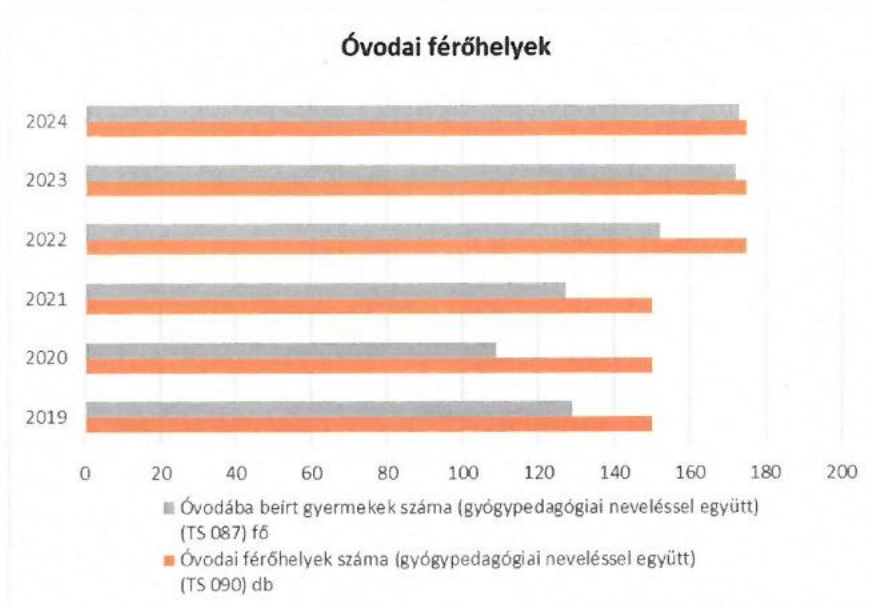
A „Helyi foglalkoztatási együttműködések Fejér megye területén című TOP 5.1.2-15-FE1-2016-0001” projekt keretében Pákozdi, mint megvalósítást elősegítő együttműködő partner vesz részt. Helyi Foglalkoztatási Fórumot működtet, melynek célja a foglalkoztatási célú együttműködés, a vállalkozások munkaerő igénye, a hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerő-piaci elhelyezkedése, esélyeinek növelése érdekében, a fórum feladata a helyi stratégiák elfogadása, végrehajtásának monitorozása, ha szükséges korrigálása.

4.4.2. számú táblázat: Óvodai nevelés adatai gyermekek, csoportok, férőhelyek, feladatellátási helyek számának alakulása.

(forrás: www.teir.gov.hu)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2019	n.a.	6	150	2	129	0	0	22
2020	n.a.	6	150	2	109	0	0	18
2021	n.a.	6	150	1	127	0	0	21
2022	n.a.	7	175	2	152	0	0	22
2023	n.a.	7	175	2	172	0	0	25
2024	n.a.	7	175	2	173	0	0	25

Forrás: TEIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat: Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek
(forrás: www.teir.gov.hu)

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2019	0	8	1	24,25	13,92
2020	0	9	1	22,11	13,07
2021	0	10	1	21,30	11,27
2022	0	10	1	22,00	12,27
2023	0	11	1	22,09	12,35
2024	0	12	1	22,00	15,90

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat: A 8. évfolyamot eredményesen befejező tanulók száma a nappali oktatásban

(forrás: www.teir.gov.hu)

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2019	16
2020	20
2021	18
2022	27
2023	25
2024	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés.” A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A pozitív diszkrimináció célja elsősorban a társadalmi egyenlőtlenségek intézményesített egyenlővé tétele. A bizonyos csoportoknak kedvező politika az esélyek egyenlőtlenségét két különböző logika mentén próbálja meg helyreállítani:

- gazdasági oldalról
- faji, nemi megkülönböztetés oldaláról

Az állam kompenzáló, korrekciós juttatásokkal igyekszik csökkenteni az egyenlőtlenségeket, különbségeket, tehát többet juttat azoknak, akik kisebb mértékben tudnak hozzájárulni a közterhekhez. (http://www.hhrf.org/kisebbsegkutatas/kk_1999_04/cikk.php?id=154)

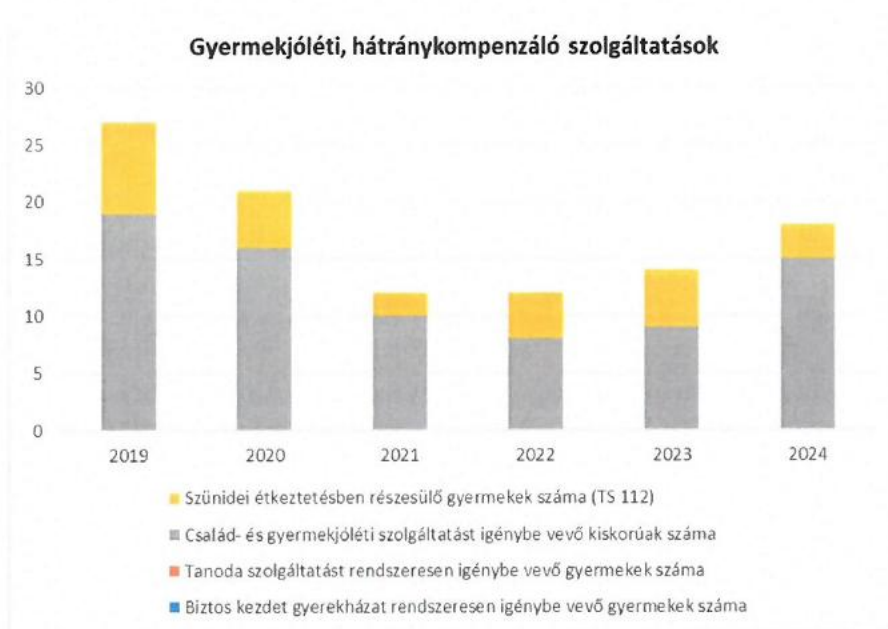
A településen nincs pozitív diszkrimináció, azonban valamilyen formában a jövőben szeretnénk megvalósítani olyan programokat, ahol elsősorban a hátrányt szenvedő személyek juthatnak hozzá előbb különböző szolgáltatásokhoz, növelve ezzel az esélyeiket egy megfelelő élet kialakítására.

A Gárdonyi Rendőrkapitányság illetékességi területén ifjúságvédelmi feladatokat végez, melyen belül a gyermek-és fiatalok bűnözés megelőzése, és a sértetté válás elkerülésének érdekében bűnmegelőzési programokat folytat az oktatási és nevelési intézményekben. Az OVI-ZSARU programot a Pákozdi Nyitnikék Óvoda és Bölcsőde 2 csoportjában is sikeresen zárta a Rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadója és a körzeti megbízottja.

4.4.6. számú táblázat: Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások a településen (forrás: www.teir.gov.hu)

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesező gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2019	n.a.	n.a.	19	8
2020	n.a.	n.a.	16	5
2021	n.a.	n.a.	10	2
2022	n.a.	n.a.	8	4
2023	n.a.	n.a.	9	5
2024	n.a.	n.a.	15	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Deviáns viselkedés jelente a fiatalkorúak körében, nem megfelelő szabadidős programokon való részvétel	Családi nap szervezése, nyári táborok megvalósítása elsősorban hátrányos helyzetű gyermekek számára, preventív jellegű foglalkozások megszervezése. Egyesületek, magánszemélyek bevonása a szabadidős tevékenységek megszervezésébe.
A megfelelő táplálkozás, egészséges életmódra nevelés hiánya a családokban	Óvodai-iskolai egészségnap megszervezése, lebonyolítása. Civil szervezetek, magánszemélyek bevonásával.
A 0-3 éves korú gyermekeknek olyan programra lenne szükségük, mely segítséget nyújthat a beszédfejlődésben, megfelelő hallás és ép idegrendszer kialakulásában. A mély szegénységben élő családoknál megfigyelhető kulturális hátrányok miatt a gyermek megfelelő fejlődése nem minden esetben biztosított.	"Baba-mama klub" szakemberek részvételével
A gyermekek számára a településen nem	Gyermekeket érintő iskolán kívüli szabadidős

<p>megoldott a gyermekek hasznos szabadidő eltöltése, az ingerszegény környezetben élő gyermekek normaszegő magatartása, csavargása jellemző. Ennek megelőzése érdekében a helyi önkormányzat arra törekszik, hogy a civil szervezetek, valamint szakemberek bevonásával a gyermekek megfelelő értékeket és megfelelő probléma megoldó képességet sajátítsanak el.</p>	<p>tevékenységek hasznos eltöltése</p>
<p>A sportpálya mellett lévő játszótéren elavult, régi játszótéri eszközök biztonsági okokból, statikailag nem megfelelőek, ezért ezek cseréje, új játékok beszerzése vált szükségessé.</p>	<p>Közterületi játszótér fejlesztése</p>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében.

A demográfiai vizsgálatok alapján a férfiak és nők aránya közel azonos a településen.

A nőket érintő hátrányok, egyenlőtlenségek okai:

- iskolázatlanság
- gyermekvállalás
- pályakezdő, emiatt gyakorlat hiánya
- gyakorlattal rendelkező középkorú vagy idősebb korosztály tagja
- kevesebb munkalehetőség (fizikai munkára férfiakat alkalmaznak)

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. A problémát az is jelenti, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges időtartamot, az alkalmi munkavállalás miatt.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

Az alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenrangúak, vagy mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,

A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,

A Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,

A Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő magvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

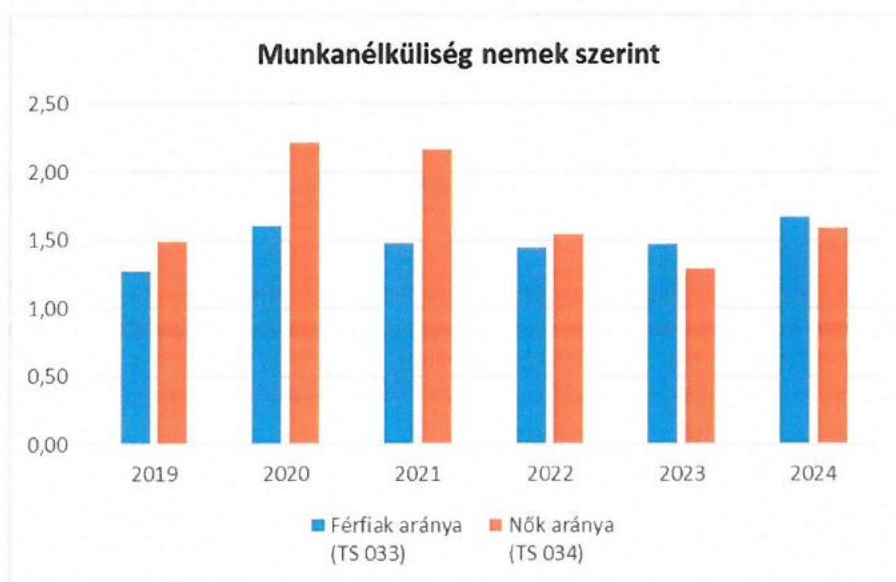
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkanélküliségi ráta az a szám, amelyet úgy kapunk, hogy a munkanélküliek számát elosztjuk a teljes munkaerő-állománnyal, amihez természetesen meg kell határozni, hogy kit tekintünk munkanélkülinek és mit értünk munkaerő-állomány alatt. Pákozd település női munkanélküli rátája a 2019-es évben 1,49 %, míg a 2022-es évben ez az arány 1,54 %-ra nőtt, 2024-es évre tovább nőtt 1,59%-ra. (5.1.1. számú táblázat)

5.1.1.-3. számú táblázat: Munkanélküliségi ráta nemek szerint aránya, 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső, valamint pályakezdő álláskeresők számának alakulása (forrás: www.teir.gov.hu)

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2019	1,27	1,49	1,38%
2020	1,6	2,22	1,91%
2021	1,48	2,16	1,82%
2022	1,44	1,54	1,49%
2023	1,47	1,29	1,38%
2024	1,67	1,59	1,63%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	40,63	69,23
2020	51,11	52,17
2021	52,27	56,52
2022	45,95	64,71
2023	48,57	29,41
2024	30,95	30,77

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

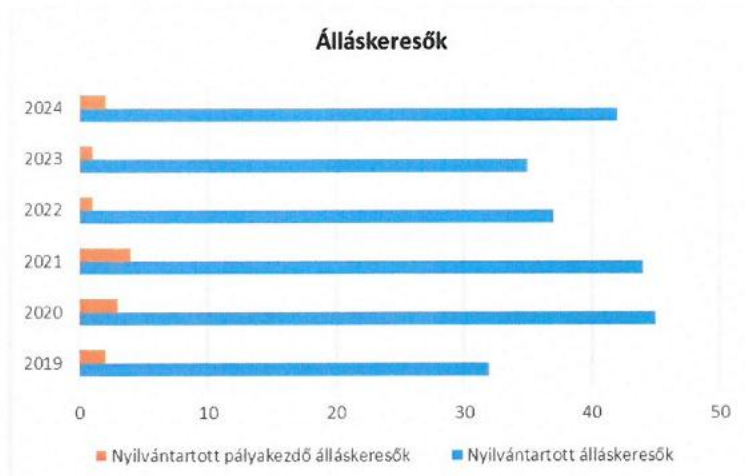
180 napnál hosszab ideje álláskeresők

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2019	32	2
2020	45	3
2021	44	4
2022	37	1
2023	35	1
2024	42	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Fejér Vármegyei Kormányhivatal Gárdonyi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya több foglalkoztatást segítő és képzési programot biztosít a munkanélküli nők számára, azonban a helyhiány miatt csak kevés helyi munkanélküli nő tudja igénybe venni ezt a szolgáltatást. A programunkban célul tűztük ki, hogy a továbbiakban képzési lehetőségeket biztosítsunk elsősorban a tartós munkanélküli nők számára, hiszen az ő számuk a legaggasztóbb, közülük sokan képzetlenek vagy nem rendelkeznek piacképes szakmával.

A Fejér Vármegyei Kormányhivatal Gárdonyi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának a tájékoztatása szerint a hátrányos helyzetű álláskereső elhelyezkedési esélyeit segítik a hazai és EU-s forrásból finanszírozott munkaerő-piaci programok, úgy mint:

- GINOP 5.1. „Út a munkaerő-piacra”
- GINOP 6.1.1. „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése”
- az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló GINOP 5.2.1 program 25 év alatti álláskereső részére
- TOP 5.1.1 és TOP 5.1.2 „Foglalkoztatási és gazdasági együttműködések és szolgáltatások fejlesztése Fejér megyében” Terület-és Településfejlesztési Operatív Program.

A felsorolt programok kiemelt célcsoportjai azon hátrányos helyzetű nyilvántartott álláskereső, akik:

- 50 év feletti, vagy
- alacsony iskolai végzettségűek (ISCEDI 1-2), vagy
- GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek, vagy
- foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, vagy
- tartósan (legalább 3 hónapja) nyilvántartott álláskereső, vagy
- megváltozott munkaképességűek, vagy
- roma nemzetiséghez tartozó nyilvántartott álláskereső, vagy
- közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépett nyilvántartott álláskereső, vagy
- 25 év alatti fiatalok, vagy
- 30 alatti pályakezdő álláskereső körét alkotják.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A legnagyobb problémát a munkanélküli nők iskolázatlansága jelenti, nagyon sok a 8 általános vagy annál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküli nő. Ennek kiküszöbölése érdekében az önkormányzat lehetősége szerint segítséget nyújthat különböző felnőttképzéseken való részvételhez. Az önkormányzat célja, hogy azokat a személyeket, akik nem rendelkeznek általános iskolai végzettséggel, motiválja a tanulmányaik folytatására, valamint elérje, hogy a programba bevontak az általános iskolai végzettségüket a program végére megszerezzék. Fontos, hogy felmérjük, van-e igény, motiváció a tanulásra. Sajnos helyben nem áll rendelkezésre felnőttoktatás sem nők, sem férfiak számára, mivel a pedagógus szám nem teszi lehetővé, hogy felnőttek oktatását is vállalják az általános iskolában, azonban a megfelelő partnerek bevonásával Székesfehérváron is megvalósulhat a képzésük. A 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező nőket olyan versenyképes szakmák megszerzésére kell motiválni, melyek a lehetőségekhez képest egy biztosabb anyagi háttérrel tudnak biztosítani nekik hosszú távon. Ehhez szükséges különböző felnőtt képző intézetek bevonása, az igényfelmérés és az aktuális képzések feltérképezése.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az embereket különböző hátrány, megkülönböztetés érheti, melyet az Ebktv. is megfogalmaz. Különösen fontos fogalmak a közvetett és közvetlen diszkrimináció.

Tehát az Ebktv. szerint a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek olyan rendelkezés minősül, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt tulajdonságai miatt (nem, faj, bőrszín, nemzetiség, anyanyelv, fogyatékoság, egészségi állapot, foglalkoztatási jogviszonyának, egyéb helyzete) részesül más, összehasonlítható helyzetben lévő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.

A diszkrimináció gyakran nem nyíltan mutatkozik meg, hanem rejtve, indirekt módon valósul meg, amely első pillantásra jogszerűnek tűnő formában jelenik meg. Ebben az esetben beszélhetünk a diszkrimináció közvetett formájáról, amikor látszólag semleges, mindenkivel szemben azonos követelményt támogató rendelkezés (intézkedés, magatartás, feltétel, gyakorlat, utasítás) egy bizonyos tulajdonsággal rendelkező személyt, vagy csoportot hátrányosabban érint, mint a hasonló pozícióban lévő embercsoportot.

Tehát valamilyen látszólag semleges követelmény miatt az adott személy, vagy csoport önhibáján kívül, valamilyen tulajdonsága vagy élethelyzete okán képtelen vagy csak részben képes eleget tenni a feladatnak. Emiatt kerül közvetett módon hátrányba az érintett személy vagy csoport, ezáltal eleshet különböző előnyöktől, amelyekhez az adott tulajdonsággal rendelkező egyének vagy csoportok hozzájutnak.

A nőket sújtó közvetett diszkriminációnak minősülhet például, ha a részmunkaidőben dolgozó személyekre a jogszabályok kedvezőtlenebb rendelkezéseket tartalmaznak a teljes állásban

foglalkoztatott személyekhez képest. Hiába vonatkozik ugyanis egyaránt férfiakra és nőkre a szabályozás, ha a gyakorlatban jellemzően inkább nők helyezkednek el részmunkaidős állásban.

A helyi adatgyűjtés alapján a településen nem jellemző, hogy a nőket hátrányos megkülönböztetés érne a bérezés szempontjából.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 94 § (3a) bekezdése értelmében, ha a bölcsődei ellátásra az adott településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik, vagy a település 3 év alatti lakosainak száma meghaladja a 40 főt a települési önkormányzat köteles gondoskodni a gyermekek bölcsődei ellátásáról.

A településen a bölcsődei ellátás 2023. októberében indult. A bölcsődei ellátás iránti igényeket figyelembevéve a településen élő gyermekek számára életkoruknak megfelelő környezetben nyitotta meg kapuit az új bölcsőde 3 csoporttal 42 férőhellyel.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében kétévestől négyéves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem, vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,

- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv.8.§)

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

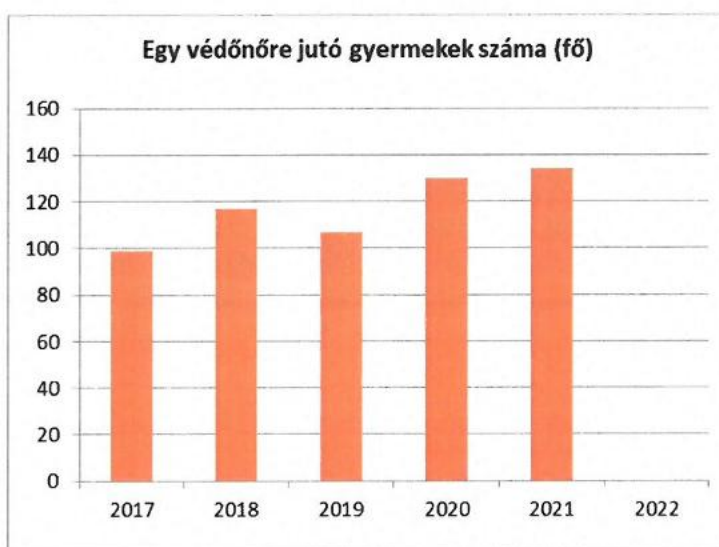
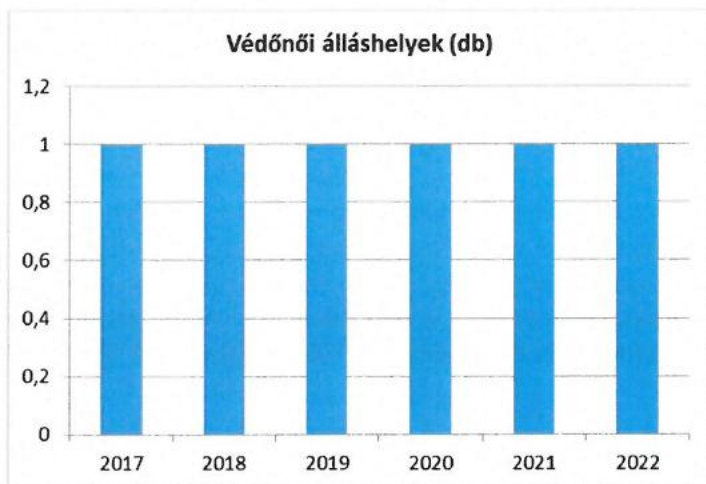
Az országos tendencia szerint, ha egy munkáltató tudomást szerez az anyaság tényéről inkább egy gyermektelen nőt választ ugyanarra a pozícióra. Álláskereső tréning megszervezésével a magabiztosság, megfelelő kommunikációs készség is kialakítható a munkanélküli nők körében. Ha a gyermek családi napköziben történő elhelyezése nem megoldható, akkor az önkormányzat segítséget nyújthat abban, hogy olyan gyermekfelügyelőket kutasson fel, akik vállalják a gyermekek napközbeni gondozását és ellátását.

5.2.1. számú táblázat: Védőnői álláshelyek száma

(forrás: www.teir.gov.hu)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	99	99
2018	1	117	117
2019	1	107	107
2020	1	130	130
2021	1	134	134
2022	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

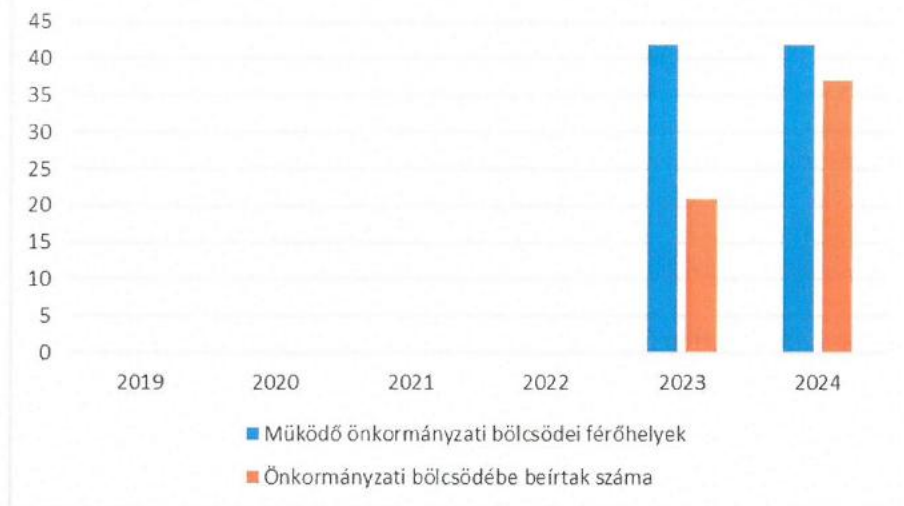

5.2.2. a) és b) számú táblázat: Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (forrás: www.teir.gov.hu)

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	42	21
2024	42	37

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Bölcsődei helyek és beírt gyermekek száma

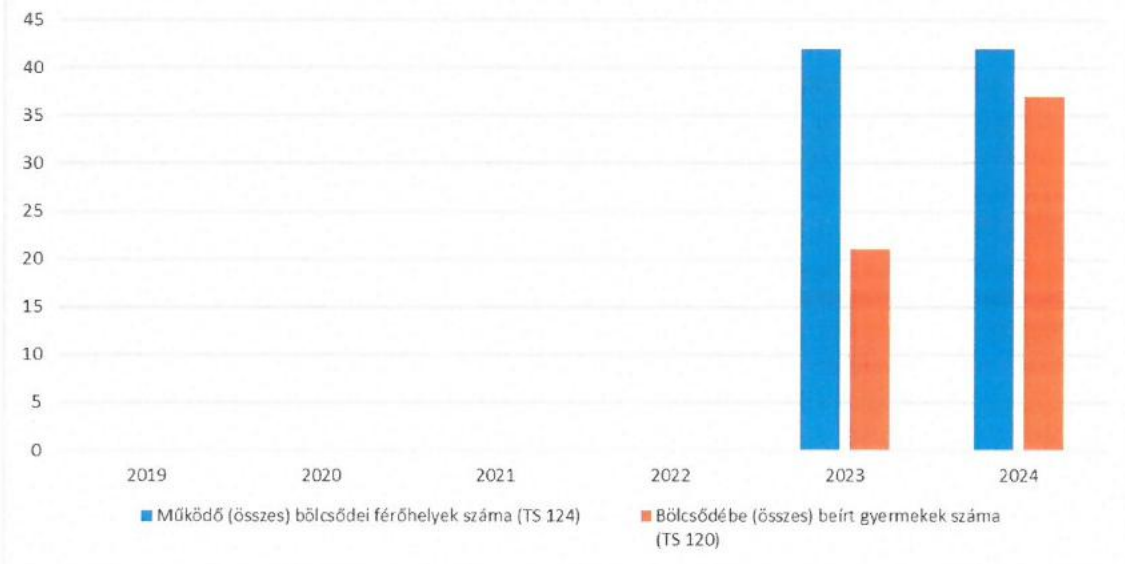

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	42	21
2024	0	0	0	0	0	0	42	37

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bölcsődei férőhelyek kihasználtsága

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. A védőnő megfelelő szakmai segítséget nyújt a várandós anyák számára. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak, ha problémát észlel, jelzéssel él a családgondozó számára. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A kapcsolaton belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy kapcsolati erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától, mivel sok esetben a bántalmazott személy nem tesz bejelentést a rendőrségen. Ennek több oka is lehet:

- anyagi kiszolgáltatottság
- gyermekek
- egyedülléttől való félelem
- büntudat

A jelzőrendszernek ebben az esetben nagy szerepe lehet, hiszen a bántalmazott sok esetben nem tesz feljelentést. A lakosság körében tudatosítani kell annak jelentőségét, hogy egymás segítése fontos állampolgári kötelesség. A szakemberek minden jelzésnél megteszik a szükséges intézkedéseket.

Annak érdekében, hogy csökkenjen a kapcsolati erőszak, a lakosság, a rendőrkapitányság és a Polgárőrség hatékony együttműködése szükséges.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Azoknak a nőknek és gyermekeknek, akik egy bántalmazó férfi mellől menekülnek, lehetőségük van családok átmeneti otthonában, valamint anyaothtonban tartózkodni addig, amíg nem tudják újramezdeni életüket, az ehhez kapcsolódó rendelkezéseket az 1997. évi XXI. törvény szabályozza. Abban az esetben, ha a bántalmazottakat veszély fenyegeti lehetőség van arra, hogy az ország egy bizonyos pontján lévő átmeneti otthonban kerüljenek elhelyezésre, ahol a bántalmazó nem találhatja meg őket.

A családok átmeneti otthona krízisközpontot működtethet. A krízisközpont a bántalmazott család számára legfeljebb nyolc hét időtartamra lakhatást biztosít és szükség esetén étkeztetést, ruházattal való ellátást, mentálhigiénés és egészségügyi ellátást is biztosít. A család-és gyermekjóléti szolgálattal együttműködve törekednek arra, hogy megszüntessék a krízisellátást szükségessé tevő okokat, emellett segítséget nyújtanak a család, az egyén helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében. Kiegészítő tevékenység keretében öt év időtartamra félutasház-szolgáltatást nyújthat a bántalmazott társadalmi reintegrációja érdekében, melynek keretében lakhatást és életvezetéshez nyújt segítséget.

Pákozdon nincs családok átmeneti otthona, valamint anyaothton, ahol biztosítható lenne a nők és gyermekeik ideiglenes elhelyezése, azonban a település 50 km-es körzetében több is található, elsősorban önkormányzati és egyházi fenntartásúak.

A településről 2024 évben egy anya egy gyermekével került anyaothtonba. Egyéb esetben a probléma kezelésére a családon belül került sor szakemberek bevonásával. Olyan mértékű bántalmazásról nincs tudomásunk, mely miatt szükséges lett volna a bántalmazott személyek elhelyezése ilyen jellegű intézményekben.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A településen egyre több nő kap szerepet a közéletben. A Képviselő-testületben az arányuk egyre nagyobb. A közintézményekben is nagyobb számban fordulnak elő női alkalmazottak. Megállapítható ugyanakkor, hogy a településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, a 45 év feletti nők különösen, valamint a roma nők többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A mai magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendőek az okok elsősorban, mely szerint a nőknek még mindig a ház körüli teendői a legfontosabbak, nem pedig a munkaerőpiacon betöltött szerepe.

Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya jóval magasabb a nők körében	Álláskereső tréning megvalósítása keretében olyan technikák tanítása, amelyek segítségével könnyebben juthatnak munkához.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet	Szabadidős programok szervezése, mely segítségével a családok kiszakadhatnak egy kis időre a mindennapi gondokból.
Iskolázatlan nők száma magas a munkanélküli nők körében	Fel kell térképezni a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét, a képzésen való részvétel segítése.
Az édesanyák elszigetelődése ebben az időszakban nagyon gyakori, gyakran alakul ki	Anyatejes Világnap

<p>szülés utáni depresszió a nők körében. Emellett egyre több nő dönt úgy, hogy gyermekét nem csupán anyatejjel, hanem más tápszerrel is eteti, amely hosszú távú hatásai meg sem közelítik az anyatej élettani hatásait.</p>	
<p>A hátrányos helyzetű családokban nem megoldott a gyermekek megfelelő évszakhoz illő öltözete, valamint nem állnak rendelkezésükre olyan fejlesztő játékok, melyek az életkori sajátosságaikhoz igazodva fejlesztik a különböző szenzo - és finommotorikus képességeiket.</p>	<p>Baba-mama börze</p>

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A demográfiai folyamatok változnak, jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Az átlagéletkor növekedése a fejlődő orvostudománynak köszönhető elsősorban azonban hazánkban főleg az idősebb korosztály körében megjelennek a komolyabb betegségek. Ilyen jellemző megbetegedések (a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák) mellett pszichés problémák is jelen vannak.

Az idősök számára a legnagyobb problémát az egyedül maradás veszélye jelenti, mely következtében izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása.

Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az ő számukra kell elsősorban megfelelő szolgáltatásokat biztosítani, mert a megfelelő mentálhigiénés gondozás mellett állapotuk szinten tartható.

A településen 2019-ben 711 fő részesült nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban, mely évtől enyhe emelkedés figyelhető meg arányukat tekintve.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú és
2. hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj,
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

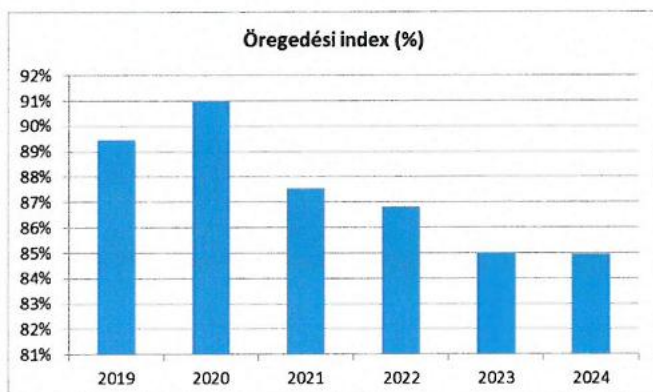
Időskorúak járadéka: A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 32/B §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

6.1. számú táblázat: Öregedési index a 65 év feletti és a 0-14 éves korú állandó lakosok számának arányában

(forrás: www.teir.gov.hu)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	534	597	89,45%
2020	564	620	90,97%
2021	591	675	87,56%
2022	612	705	86,81%
2023	619	728	85,03%
2024	620	730	84,93%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

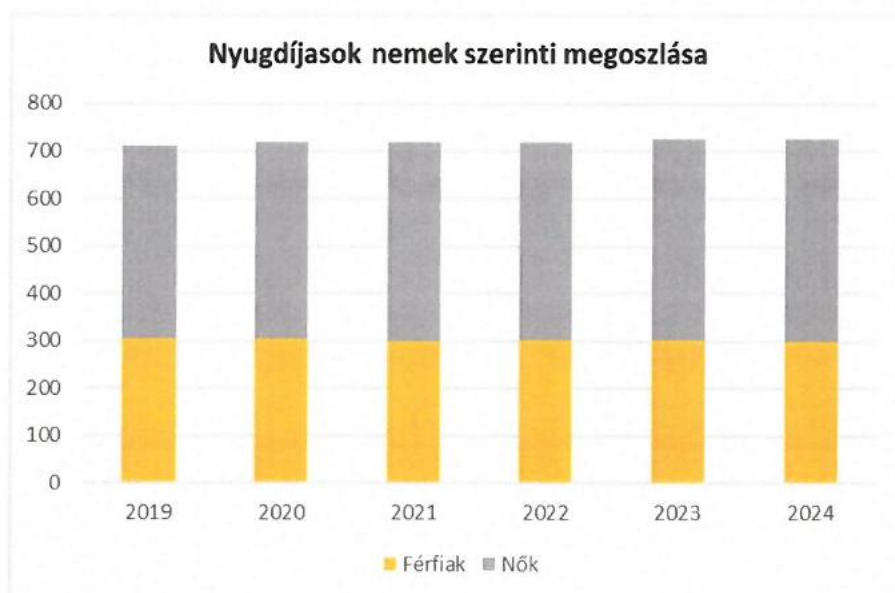
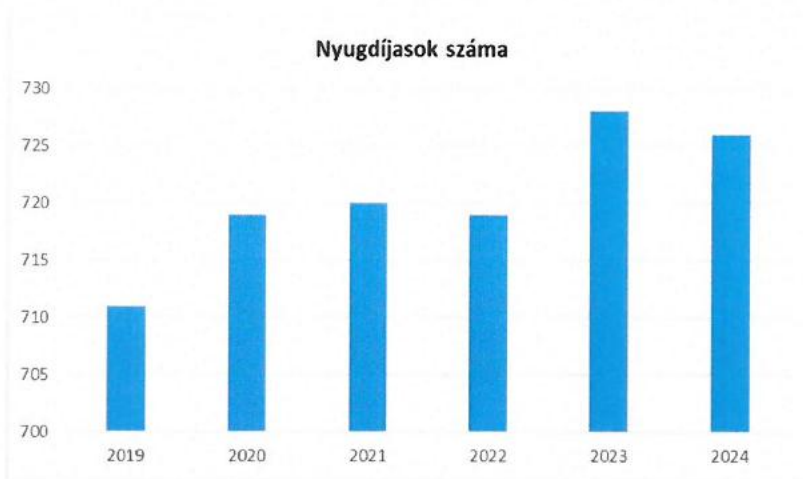

6.1.1. számú táblázat: Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

(forrás: www.teir.gov.hu)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	304	407	711
2020	304	415	719
2021	299	421	720
2022	302	417	719
2023	302	426	728
2024	299	427	726

Forrás: TeIR, KSH Tstar

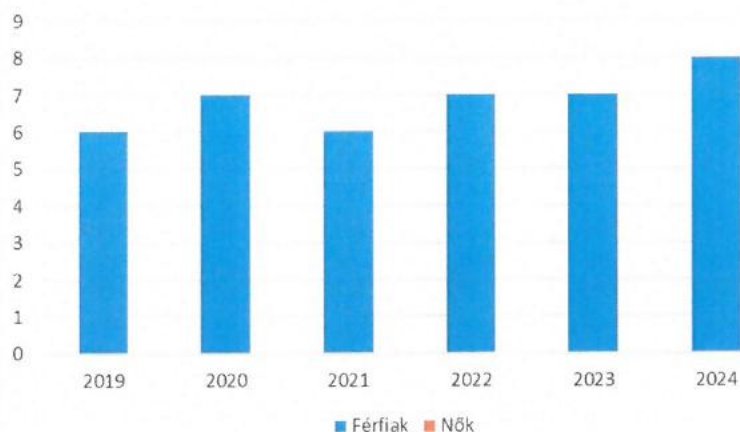

6.1.2. számú táblázat: Nyugdíjszerű ellátások
(forrás: www.teir.gov.hu)

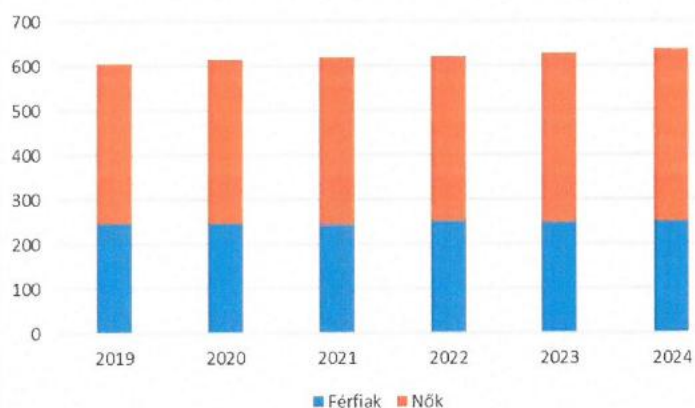
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2019	6	0	246	359	1	10	1
2020	7	0	246	368	1	9	1
2021	6	0	245	375	2	10	0
2022	7	0	252	369	1	10	0
2023	7	0	250	379	2	8	0
2024	8	0	252	386	1	8	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

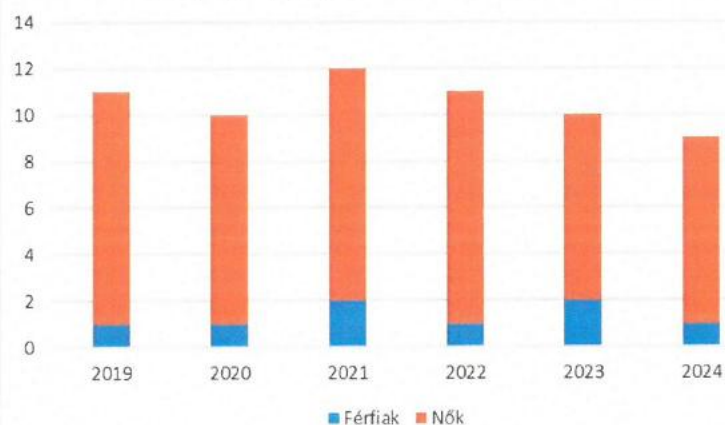
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Özvegyégi nyugdíjban részesülők nemek szerint

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A leginkább kiszolgáltatottak azok a személyek, akik a nyugdíjkorhatár betöltése előtt pár évvel válnak munkanélkülivé. Az ő számukra a munkavállalást ellehetetlenítik a munkáltatók által

kitűzött elvárások, követelmények. Számukra a bérezés is magasabb, mint egy fiatalabb munkavállaló számára, valamint a teherbírásuk is megváltozik, melyre gyakran hivatkoznak a munkáltatók.

Az Flt. 24. §-a értelmében az álláskereső részére álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskeresési járadék illeti meg azt az Flt 25. § (1) bekezdése értelmében, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

Az Flt. 30. § értelmében az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési segélyt kell megállapítani, ha a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült és az álláskeresési járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresési járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv - kereső tevékenység miatt - megszüntette és az álláskereső álláskeresési járadékra ismételten nem szerzett jogosultságot, az álláskeresési járadék folyósításának kimerítését követően három éven belül betöltötte a meghatározott életkort, és rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és a korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

Az álláskeresési segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósítható.

(http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99100004.TV)

A településen a statisztikai adatok alapján a regisztrált munkanélküliek száma a 2019-es évben 32 fő.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Egyre több az állami támogatás az idősebb korosztály munkavállalók után, így a munkáltató szívesebben alkalmazza, mivel kedvezmények járnak a munkavállaló után.

Az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény 462/B alapján a munkáltatót terhelő szociális hozzájárulási adóból és szakképzési hozzájárulásból igénybe vehető kedvezmények az alábbiak:

- 25 év alatti munkavállalók utáni kedvezmény
- 55 év feletti munkavállalók utáni kedvezmény
- a szakképzetlen munkavállalók utáni kedvezmény
- tartósan álláskeresők utáni kedvezmény
- kisgyermekes munkavállalók utáni kedvezmény
- mezőgazdasági munkakörben foglalkoztatott munkavállalók utáni kedvezmény

Az akcióterv nemcsak az új alkalmazottakra, hanem a jelenleg foglalkoztatottakra is érvényes.

6.2. számú táblázat: Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén
(forrás: www.teir.gov.hu)

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen		32	45	44	37	35
41-45 év (TS 042)	Fő	6	6	5	3	5	1
	%	18,75%	13,33%	11,36%	8,11%	14,29%	2,38%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	3	5	8	6	1
	%	3,13%	6,67%	11,36%	21,62%	17,14%	2,38%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	2	3	3	1	7
	%	12,50%	4,44%	6,82%	8,11%	2,86%	16,67%
56-60 év (TS 045)	Fő	3	5	7	3	1	6
	%	9,38%	11,11%	15,91%	8,11%	2,86%	14,29%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6	9	10	13	9	10
	%	18,75%	20,00%	22,73%	35,14%	25,71%	23,81%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A 2017-es évben a 45 év feletti tartósan munkanélküliek aránya 57,78% volt, mely javulást emelkedő kiugrást mutat az előző évekhez képest.

A településen szeretnénk, ha az idősök továbbra is aktívan részt vennének a helyi közösség életében, ahogyan eddig is. A Művelődési Házunk programokat kínál az idősebb korosztály számára, a helyi nyugdíjas klub aktív tevékenysége révén megfelelő programokat biztosítanak az idősebbek számára. Településünkön nyugdíjas klub rendszeresen találkozik. A tagok igazi színtestjei a településnek, karitatív munkájukkal segítik a hátrányos helyzetű családokat, a temető, a parkok, valamint az emlékművek tisztántartásával teszik szebbé településünket. Az idős emberek fontos, elengedhetetlen részei a helyi közösségnek, tevékenységükkel szebbé teszik településünket. Annak érdekében, hogy az idősök szerepe kihangsúlyozásra kerüljön az önkormányzat szeretné, ha megszervezésre kerülne minden év október 1-jén az Idősök Világnapja a településen.

A településen az idősebb korosztály munkanélkülisége az egyik legnagyobb probléma.

A közfoglalkoztatás keretein belül a település fejleszti a szebb, tisztább és barátságosabb környezetet. Elsősorban a köztisztaságra, vízvezetésre, épületek, valamint parkok felújítására, parlagfüvel és egyéb gyomnövényekkel fertőzött területek mentesítésére helyezi a település a hangsúlyt. Az elvégzett munka előnyei a település, illetve a környezet számára: A közfoglalkoztatás lehetővé teszi a településkép, a település környezetének gondozottságának javítását, az allergiát okozó pollenkoncentráció csökkentését, az önkormányzati kötelező feladatok megoldását. 2019-es évben a közfoglalkoztatásban részt vevők száma csökkent, mindösszesen 9 fő vett abban részt.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A munkaerőpiacon és a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetéssel többször találkozhatunk annak ellenére, hogy mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség. A munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatása fontos célkitűzés a hátrányos megkülönböztetés enyhítésére.